
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Barrios Pérez, Maria; Jariot-Garcia, Mercè , dir. El desenvolupament de les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat de l'alumnat de l'ESO. Estudi de cas del Col·legi Montserrat. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2022. 83 pag. (1211 Grau en Pedagogia)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/266667>

under the terms of the license

TREBALL DE FI DE GRAU

El desenvolupament de les Competències

Bàsiques d'Ocupabilitat de l'alumnat de l'ESO

Estudi de cas del Col·legi Montserrat

Maria Barrios Pérez

Grau de Pedagogia - Universitat Autònoma de Barcelona

Data de lliurament: 3 de juny del 2022

Data de defensa: 27 de juny del 2022

Curs 2021/2022

Mercè Jariot Garcia - Departament de Pedagogia Aplicada Unitat MIDE

ÍNDEX:

1. Introducció i justificació	7
2. Marc teòric	9
2.1. Etimologia del concepte ocupabilitat i orígens de les competències bàsiques d'ocupabilitat	9
2.2. Les competències bàsiques d'ocupabilitat	9
2.3. Diferents models de competències bàsiques d'ocupabilitat.....	11
2.3.1. Informe SCANS.....	11
2.3.2. Projecte Tunning.....	11
2.3.3. Model ANECA: Les competències transversals genèriques	12
2.3.4. Diccionari de competències clau professionalitzadores	13
2.3.5. Catalogo delle Competenze trasversali chiave per l'occupabilità.....	13
2.3.6. Model integrat i combinat de competències bàsiques per l'ocupabilitat	14
2.3.7. Model d'equacions estructurals	14
2.3.8. Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS	15
2.4. L'orientació professional i una de les seves tasques: el projecte professional i de vida.....	16
2.5. El paper de l'escola i la família respecte a les competències bàsiques d'ocupabilitat.....	18
3. Disseny de l'estudi	20
3.1. Metodologia de la recerca	20
3.1.1. Paradigma i disseny	20
3.1.2. Tipus de recerca.....	20
3.1.3. Població i mostra	21
3.1.4. Instruments i tècniques de recollida d'informació.....	22
3.1.5. Anàlisi i interpretació de les dades (qualitatives i/o quantitatives).....	26
3.1.6. Consideracions ètiques.....	27
3.1.7. Planificació de la recerca	27
4. Resultats	29
5. Discussió i conclusions	36
6. Consideracions finals.....	40
7. Referències bibliogràfiques	42
8. Annexos	48
Annex 1. Consentiment Informat	48

Annex 2. Qüestionari sobre les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat a l'alumnat del Col·legi Montserrat	49
Annex 3. Entrevista a un dels tutors del centre	53
Annex 4. Entrevista a la pedagoga del centre.....	58
Annex 5. Població i mostra. Gràfics de les dades personals de la mostra del qüestionari	63
Annex 6. Document enviat per correu electrònic als experts	63
Annex 7. Matriu Excel dels diferents instruments i tècniques de recollida d'informació	75
Annex 8: Ítems modificats a partir de la validació de continguts per experts	77
Annex 9. Categorització de dades qualitatives	80
Annex 10: Pla de treball - Cronograma de la calendarització de les tasques	81

ÍNDEX DE TAULES I FIGURES:

Taules:

Taula 1: Validesa de constructe del qüestionari a l'alumnat	23
Taula 2: Validesa de constructe de l'entrevista al tutor.....	24
Taula 3: Validesa de constructe de l'entrevista a la pedagoga	24
Taula 4: Coeficient V de Aiken del qüestionari a l'alumnat	25
Taula 5: Coeficient V de Aiken de l'entrevista al tutor.....	25
Taula 6: Coeficient V de Aiken de l'entrevista a la pedagoga	26
Taula 7: Utilitat de les competències bàsiques d'ocupabilitat.....	30
Taula 8: Altres competències bàsiques d'ocupabilitat esmentades	33

Figures:

Figura 1: Coneixença de les competències bàsiques d'ocupabilitat	29
Figura 2: Importància de treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat durant l'ESO.....	30
Figura 3: Les competències bàsiques d'ocupabilitat més treballades a l'escola segons el Model DCBE del grup investigació IARS	31
Figura 4: Importància de treballar a l'escola les competències bàsiques d'ocupabilitat del Model DCBE del grup investigació IARS	32
Figura 5: Necessitat de treballar altres competències bàsiques d'ocupabilitat.....	32
Figura 6: Assignatures on es treballen les competències bàsiques d'ocupabilitat del Model DCBE del grup investigació IARS	33
Figura 7: Les competències bàsiques d'ocupabilitat més potenciades segons l'alumnat.....	35

Resum

La recerca gira al voltant de les competències bàsiques d'ocupabilitat de l'alumnat que cursa l'etapa educativa de secundària obligatòria, l'ESO. En concret, el que es pretén és conèixer la importància que li atorga una escola concreta, el Col·legi Montserrat, a les competències bàsiques d'ocupabilitat. Així com, saber si l'escola segueix aquelles competències que s'engloben dins el Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS. Aquestes competències són necessàries per ajudar a l'alumnat a desenvolupar-se personalment i professionalment.

La investigació s'ha realitzat a través d'una metodologia mixta, mitjançant la combinació de tècniques i instruments de recollida d'informació de caire qualitatiu i quantitatiu. Per una banda, dues entrevistes: una destinada a la pedagoga i l'altra a una figura tutora de l'escola. I, per altra banda, un qüestionari, respost per 35 estudiants. A través dels resultats obtinguts, un cop analitzats, s'ha arribat a la conclusió que tot i que l'escola no dona visibilitat a les competències bàsiques d'ocupabilitat i no tenen coneixença de cap model que les classifiqui, si les treballen i en concret, aquelles que treballen s'apropen a les que engloba el Model DCBE del grup d'investigació IARS.

Paraules clau: competències bàsiques d'ocupabilitat, ocupabilitat, orientació professional, projecte professional i de vida.

Resumen

La investigación gira en torno a las competencias básicas de empleabilidad del alumnado que cursa la etapa educativa de secundaria obligatoria, la ESO. En concreto, lo que pretende es conocer la importancia que le otorga una escuela concreta, el Colegio Montserrat, a las competencias básicas de empleabilidad. Así como saber si la escuela sigue aquellas competencias que se engloban dentro del Modelo de Desarrollo de Competencias Básicas de Empleabilidad (DCBE) del grupo de investigación IARS. Estas competencias son necesarias para ayudar al alumnado a desarrollarse personal y profesionalmente.

La investigación se ha realizado a través de una metodología mixta, mediante la combinación de técnicas e instrumentos de recogida de información de carácter cualitativo y cuantitativo. Por un lado, dos entrevistas: una destinada a la pedagoga y otra a una figura tutora de la escuela. Y, por otra parte, un cuestionario, respondido por 35 estudiantes. Mediante los resultados obtenidos, una vez analizados, se ha llegado a la conclusión de que, aunque la escuela no da visibilidad a las competencias básicas de empleabilidad y no tienen conocimiento de ningún

modelo que las clasifique, sí que las trabajan y en concreto, las que trabajan se acercan a las que se engloban en el Modelo DCBE del grupo de investigación IARS.

Palabras clave: competencias básicas de empleabilidad, empleabilidad, orientación profesional, proyecto profesional i de vida.

Abstract

The research revolves around the basic employability skills of pupils attending the compulsory secondary education stage, CSE. Specifically, the aim is to find out the importance given by a specific school, Montserrat School, to the basic employability skills. Moreover, the research is also intending to find out whether the school follows those competences that are included in the Development of Basic Employability Competences Model (DCBE) of the IARS research group. These competences are necessary to help pupils develop in both personal and professional ways.

The research was carried out using a mixed methodology, combining qualitative and quantitative data collection techniques and instruments. On the one hand, two interviews: one with the teacher and the other with one of the school tutors. On the other hand, a questionnaire, answered by 35 students. The results obtained, once analysed, led to the conclusion that although the school does not give visibility to the basic employability competences and is not aware of any model that classifies them, they do work on them and, specifically, those they do work on are close to those included in the DCBE Model of the IARS research group.

Key words: basic employability skills, employability, professional orientation, professional and life project.

1. Introducció i justificació

L'estudi gira al voltant de les competències bàsiques d'ocupabilitat, anomenades al llarg de la recerca com a CBO, dins l'àmbit educatiu. Aquestes es desenvolupen en edats primerenques (Jariot et al., 2021) i es defineixen com a competències per a la vida que permeten el desenvolupament, la realització i la participació de l'individu en els diferents contextos que l'envolten (econòmic, social, polític, familiar, laboral i educatiu) (Olmos, 2011).

Hi ha diferents models que classifiquen les CBO, els quals s'esmenten al marc teòric. Ara bé, el model triat per la recerca és el Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS perquè un cop analitzats els altres models, aquest mostra unes competències transversals, vàlides per a totes les professions, categories professionals i per altres àmbits de la vida acord amb la definició de les CBO (Jariot et.al, 2021). Aquest mostra competències que ajuden a les persones a progressar, adaptar-se, prendre decisions, augmentar la responsabilitat i autogestionar-se (Jariot et al., 2021). En canvi, la resta de models mostren competències més especialitzades, no necessàries en totes les professions ni categories professionals (Jariot et al., 2020).

La problemàtica de la recerca i, per tant, d'interès, és abordar si el Col·legi Montserrat del municipi de Cerdanyola del Vallès treballa les competències bàsiques d'ocupabilitat proposades pel Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS. En cas que les treballin saber de quina manera ho fan i quina importància li atorguen. La problemàtica es pretén abordar amb la participació de tres agents educatius: l'alumnat que cursa 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO, el professorat que dirigeix un grup classe en aquests cursos i el/la pedagog/a del centre.

Arran de la pàgina web de l'escola, pel que fa al document del Projecte Educatiu de Centre (2019), en l'apartat de la concreció del currículum només es fa esment del Decret 187/2015 d'orientació curricular d'educació secundària, sense explicitar les competències que el centre pretén assolir. D'aquesta manera, la investigadora veu interessant indagar sobre el currículum de l'escola en relació amb les CBO i poder donar resposta allò que no es reflecteix. Això condueix a un estudi de cas perquè l'estudi gira al voltant d'una escola concreta. El fet de treballar en ella facilita l'oportunitat de desenvolupar una tasca orientadora i oferir una proposta educativa en relació amb les CBO. Aquest retorn pretén ser útil pel centre, que aquesta obtingui coneixença de la temàtica, saber en la situació en la qual es troba i quins aspectes s'han de millorar.

La problemàtica esmentada apropa a desenvolupar la següent pregunta de recerca, a la qual es vol donar resposta un cop finalitzi la investigació: Quines són les CBO més treballades, seguint el model anomenat Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS, dins l'escola Col·legi Montserrat segons l'alumnat de secundària, el professorat i la pedagoga del centre?

Tenint en compte la pregunta de recerca, el treball es regeix per objectius. L'objectiu general és:

- Conèixer la importància que li atorga el Col·legi Montserrat a les competències bàsiques d'ocupabilitat durant el desenvolupament personal i professional de l'alumnat de l'ESO.

Aquest va acompanyat d'objectius específics, els quals permetran assolir el general. Així doncs, els objectius específics són:

- Descobrir la coneixença i la visibilitat del concepte "competències bàsiques d'ocupabilitat" del Col·legi Montserrat
- Detectar les competències bàsiques d'ocupabilitat més treballades dins el Col·legi Montserrat
- Analitzar com desenvolupa el centre les competències bàsiques d'ocupabilitat des del punt de vista del professorat i la pedagoga
- Avaluar el nivell d'assoliment de les competències bàsiques d'ocupabilitat segons l'alumnat

L'estructura de l'informe es regeix per la presentació de la temàtica acompanyada del marc teòric on apareix informació d'interès (etimologia del concepte, explicació de les CBO, diferents models de CBO, l'orientació professional, etc.) obtinguda mitjançant recerca literària. Seguidament, s'exposa la metodologia de l'estudi que engloba el paradigma i disseny, tipus de recerca, la població i el mostreig, quin instrument o tècnica es fan servir per assolir els objectius, etc. Un cop recollides i analitzades les dades, s'exposen els resultats, la discussió i les conclusions obtingudes, així com, l'assoliment o no dels objectius de la recerca. Finalment, les consideracions finals, les referències bibliogràfiques i els annexos que complementen el treball.

2. Marc Teòric

2.1. Etimologia del concepte ocupabilitat i orígens de les competències bàsiques d'ocupabilitat

La paraula ocupabilitat sorgeix a partir de la paraula anglesa employability. Aquesta és construïda per “employ” (ocupació) i “ability” (habilitat) (Echeverria, 2010).

L'ocupabilitat fa referència a les capacitats, les competències i els coneixements que té una persona per adaptar-se a les circumstàncies del mercat laboral (Equipo LEDLV, 2019). El concepte ocupabilitat s'entén des de dues perspectives: la perspectiva personal i individual, allò que engloba l'autoconcepte, comportaments, aptituds, actituds, etc. i la perspectiva sociocontextual (context socioeconòmic i laboral) que engloba les característiques del mercat laboral (Olmos i Mas, 2017). Així doncs, l'ocupabilitat d'una persona vindrà determinada per la combinació d'aquestes perspectives: com es manifesten els factors personals dins el context del món laboral (Olmos i Mas, 2017). Blanco (2005, citat per Pelayo, 2012) fa esment que l'ocupabilitat es focalitza en la persona i els aprenentatges que aquesta té.

Anys enrere no havia la necessitat de tenir en compte les CBO ni adquirir-les perquè segons Arranz i Garcia (citats per Juárez i Marqués, 2019) qualsevol persona trobava feina i conservava el lloc de treball durant tota la vida. Segons Rentarà i Andrade (2007, citat per Martínez, 2011), el concepte d'ocupabilitat sorgeix en els anys vint, però no obté major protagonisme fins als vuitanta on les empreses tenen problemes per contractar al personal i el mercat laboral pateix canvis (creixement limitat de llocs de treballs i índex elevat de les taxes d'atur) (Suárez, 2016) a causa de la globalització i les noves tecnologies (Llinares et al., 2020). A partir d'aquí, l'ocupabilitat considerada com habilitat, se li atorga un significat de més riquesa i se la defineix com aquella aptitud que té una persona per aconseguir un lloc de treball i que aquest estigui acord amb les necessitats professionals, econòmiques, de promoció i de desenvolupament de la persona (Martínez, 2011). L'ocupabilitat passa a considerar-se una competència personal i individual que ha de tenir cada persona (Martínez, 2011).

Tot i que el terme ocupabilitat es focalitza en l'entrada al món laboral, cal tenir en compte que per tal de poder accedir amb èxit és necessari l'adquisició d'un conjunt de CBO al llarg de la vida (Suárez, 2016). Aquestes són les que es pretenen indagar amb la recerca.

2.2. Les competències bàsiques d'ocupabilitat

Un cop entès el concepte ocupabilitat, cal definir les competències bàsiques d'ocupabilitat. Arnau et al. (2014 i 2019) esmenten que aquestes es comencen a potenciar en edats

primerenques (dels 12 als 18 anys) i l'educació és un dels agents encarregats. Com afirmen diferents autors: Arnau et al. (2019), Jariot et al. (2015) i KeySTART2Work (s.d.) són competències classificades com a transversals i transferibles a qualsevol situació i context de la vida (personal, professional, laboral, acadèmic, social, etc.) i necessàries per moure's amb èxit pels diferents contextos.

Olmos (2011) anomena que el concepte de CBO és més ampli que el propi concepte de competències professionals. Les CBO són sinònim de competències per a la vida, pel desenvolupament personal i integral de la persona, on l'àmbit laboral és només una part (Olmos, 2011). És a dir, la transferència d'aquestes competències no només és útil pel context laboral si ens centrem en la definició del concepte ocupabilitat, sinó per a altres aspectes de la vida, d'aquí la peculiaritat de la significació del concepte: competències bàsiques d'ocupabilitat. Així doncs, com afirmen Arnau et al. (2019), el fet de treballar-les en edats primerenques fa que estiguin més focalitzades al procés de socialització i no tant en el mercat laboral.

Kearns (2001, citat per Arnau et al., 2019) focalitza la definició de CBO a l'àmbit laboral. Esmenta que són competències necessàries per obtenir i mantenir un lloc de treball, independentment del tipus i sector d'ocupació.

Seguint, les CBO estan caracteritzades per un seguit d'aspectes (cognitius, conatius, saber ser i estar) (Martínez, 2011). Pel que fa als aspectes cognitius estan vinculats al saber (manera de conèixer el mercat laboral, tenir eines suficients per trobar un lloc de treball, etc.). Respecte als aspectes conatius són els que es relacionen amb el saber fer (prendre decisions, organitzar-se, dur a terme plans de carrera, etc.). I finalment, altres aspectes que estan relacionats amb el fet de saber ser i saber estar (actituds, valors, relacions, intel·ligència emocional, etc.).

Pel que fa a la utilitat d'aquestes, són competències que actuen com un element integrador que pretenen exigir al jove la capacitat de ser polivalent, flexible i adaptable, englobant altres competències, millorant doncs, el procés d'integració sociolaboral (Olmos, 2011). Així doncs, són competències que pretenen anar més enllà del simple fet de buscar un lloc de treball, sent útils per ajudar a formar el projecte professional i de vida de la persona.

Fent un recull de les diferents idees esmentades respecte a les definicions de les CBO, es pot generar la següent definició que representa l'objecte d'estudi de la recerca, estan acord amb les idees esmentades per Arnau et al. (2014 i 2019), Jariot et al. (2015) i Olmos (2011). Les competències bàsiques d'ocupabilitat són un conjunt d'habilitats treballades i potenciades dins

l'àmbit educatiu, etapa educativa de secundària obligatòria (1r a 4t d'ESO) amb la finalitat d'aconseguir que l'alumnat sigui competent en tots els contextos que els envolta la vida (social, laboral, acadèmic, professional i personal).

2.3. Diferents models de competències bàsiques d'ocupabilitat

A continuació es mostren diferents models de CBO. Cadascun té la seva peculiaritat i manera de classificar-les. L'explicació d'aquests és útil per analitzar-los i triar el model que més s'adeqüi a la definició de les CBO. Així com, segons l'aplicació dels instruments i les tècniques de recollida d'informació observar si l'escola treballa el model triat o bé un altre.

2.3.1. Informe SCANS

L'informe SCANS expressa fer una anàlisi sobre les necessitats que tenen els diferents llocs de treball respecte a les habilitats bàsiques i saber si els joves són capaços de satisfer les demandes requerides pels diferents llocs de treball (SCANS, 1992).

L'informe proposa la següent divisió de competències: habilitats bàsiques (basic skills), habilitats de pensament (thinking skills) i qualitats personals (personal qualities) (SCANS, 1992). Les habilitats bàsiques engloben: llegir, escriure, aritmètica, matemàtica, comunicativa i escolta activa. Les habilitats de pensament: el pensament creatiu, la presa de decisió, el saber aprendre i la capacitat de raonament. I finalment, les qualitats personals: la responsabilitat, l'autoestima, la socialització, l'autogestió i la integritat i l'honestedat (SCANS, 1992).

La categoria d'habilitats bàsiques (llegir, escriure, aritmètica i matemàtica) són competències que engloben contingut acadèmic i que es treballen en assignatures concretes com a matemàtiques o llengua catalana i castellana. Per tant, no estan acord amb la definició de les CBO. Ara bé, la comunicació i l'escolta activa i la resta de categories (habilitats de pensament i qualitats personals) són CBO més encertades.

2.3.2. Projecte Tunning

El projecte Tunning pretén millorar les estructures educatives d'Europa mitjançant el debat i la col·laboració europea amb la finalitat d'aconseguir un desenvolupament de qualitat, efectivitat i transparència en relació amb les competències genèriques que es pretenen ensenyar (Tunning, 2003).

Les competències genèriques escollides són 17: capacitat de treball en equip interdisciplinari, apreciació de la diversitat i multiculturalitat, coneixements generals bàsics sobre l'àrea d'estudi, coneixements bàsics de la professió, capacitat d'anàlisi i síntesis, capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica, capacitat per generar noves idees, capacitat per adaptar-se a noves situacions, capacitat d'aprendre, capacitat crítica i autocrítica, presa de decisions, habilitats bàsiques per manejar ordinadors, compromís ètic, habilitats interpersonals, coneixement d'una segona llengua, comunicació oral i escrita en la pròpia llengua i habilitats d'investigació (Tunning, 2003). Les quals han estat triades per graduats universitaris i empreses (Tunning, 2003). Dins d'aquesta elecció, s'obtenen uns resultats generats per les diferents universitats d'Europa, on les competències ressaltades són: capacitat d'anàlisi i síntesis, d'aprendre, d'aplicar els coneixements a la pràctica, d'adaptar-se a noves situacions i comunicació oral i escrita en la pròpia llengua (Tunning, 2003). Les competències situades en posicions menys elevades són: apreciació de la diversitat i multiculturalitat, habilitats d'investigació, coneixement de la segona llengua, compromís ètic i coneixements bàsics sobre l'àrea de l'estudi (Tunning, 2003).

Algunes de les CBO situades en les posicions més elevades són aquelles que el model anterior ha considerat com a rellevants (comunicació, capacitat d'aprendre i creativitat).

2.3.3. Model ANECA: Les competències transversals genèriques

Com fa esment l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (2004), aquest model sorgeix arran d'un conjunt d'enquestes realitzades a certs perfils laborals (empleats relacionats amb estudis d'història). Les competències més valorades segons els perfils són la comunicació oral i escrita en la llengua nativa i la motivació per la qualitat, la capacitat d'anàlisi i síntesi, el compromís ètic, el raonament crític, la capacitat d'organització i planificació i la capacitat de gestió de la informació. Hi ha altres competències que no es repeteixen en els diferents perfils com el lideratge, l'aprenentatge autònom, la sensibilització cap a temes mediambientals i el coneixement de la llengua estrangera.

En comparació amb els models esmentats, s'observa que tot i que es tracta d'estudis diferents, hi ha CBO que continuen estant situades en posicions més elevades com la comunicació o bé altres en posicions menys elevades com el coneixement de la llengua estrangera. Aquesta darrera no està acord amb la definició de les CBO perquè conté contingut acadèmic i per ser potenciada és necessària l'especialització d'un professorat en aquesta àrea (professorat encarregat d'impartir anglès, francès, etc.).

2.3.4. Diccionari de competències clau professionalitzadores

La Generalitat de Catalunya, Institut Català de les Qualificacions Professionals (2004) proposa un diccionari de 38 competències de caràcter transversal i transferibles a diferents contextos professionals, les quals estan classificades seguint el model que proposen dos autors, Goleman i Boyatzis. El model divideix les competències segons cognitives o emocionals. I les emocionals es divideixen en dimensions: coneixement d'un mateix, gestió d'un mateix, coneixement dels altres i gestió de les relacions amb els altres.

Dins les competències cognitives s'engloben les següents: pensament sistèmic i un conjunt de raonaments (abstracte, analític, conceptual, espacial, etc.). I pel que fa a les competències emocionals trobem que la dimensió de conèixer-se un mateix engloba: autoconeixement, autoconfiança, automotivació i autoregulació. Seguidament, la dimensió de gestionar-se un mateix: aprenentatge, concentració, escolta, iniciativa, obertura al canvi, orientació a l'assoliment, polivalència, pro activitat i tolerància a la frustració. Després, conèixer als altres: comprensió organitzacional, empatia, flexibilitat, gestió de la diversitat i planificació i organització del treball. I finalment, gestionar les relacions amb els altres: comunicació interpersonal, confiabilitat, gestió de recursos i conflictes, influència, innovació, lideratge lateral, negociació, orientació al servei, resolució de problemes i treball en equip i col·laboració. Respecte a aquestes darreres competències emocionals hi ha una interacció, ja que quan s'assoleix una de les dimensions és més fàcil assolir la resta. És a dir, el fet d'adquirir una d'elles facilita que la resta es vagin desenvolupant.

2.3.5. Catalogo delle Competenze trasversali chiave per l'occupabilità

El projecte KeySTART2Work (s.d.), com la resta de models esmentats, pretén detectar les necessitats del mercat laboral i les competències que aquest requereix, amb la participació de diferents socis, experts d'orientació i serveis professionals, agents socials i formadors i professorats de diferents llocs de treball. Així doncs, es genera un catàleg amb 12 competències: habilitats intel·lectuals i consciència global, flexibilitat i adaptabilitat, pensament innovador i estratègic, organització i gestió del temps, presa de decisions, treball en equip, empatia i habilitats per construir relacions, resolució de problemes, orientació d'aprenentatges, negociacions, lideratge i recopilació i anàlisi d'informació (KeySTART2Work, s.d.).

En aquesta classificació, tot i aparèixer CBO ja esmentades anteriorment, la comunicació no s'esmenta. Possiblement, sense aquesta habilitat, el treball en equip, la resolució de problemes, la presa de decisions, l'habilitat per construir relacions seran difícils de desenvolupar.

2.3.6. Model integrat i combinat de competències bàsiques per l'ocupabilitat

Aquest model competencial sorgeix de la integració de tres propostes: Comissió de les Comunitats Europees, 2005; OCDE, 2005; Schalock i Verdugo, 2007 (Olmos i Mas, 2011). Consta de cinc dimensions formades per diferents competències: habilitat intel·lectual (competència en comunicació lingüística, digital i matemàtica), comportament adaptatiu (competència d'autonomia i iniciativa personal), participació social (competència social i ciutadana i laboral), interacció amb el context (competència d'interacció amb el medi físic i natural) i finalment, la dimensió de la de salut (competència de benestar social, físic, mental i emocional). Dins totes les dimensions hi ha una competència comuna, aprendre a aprendre (Olmos i Mas, 2011). Aquest model va destinat a joves que participen en programes de formació bàsica, aquells que es troben davant d'una situació vulnerable i de risc d'exclusió a l'hora d'obtenir la titulació acadèmica bàsica (ESO). Amb aquests programes es pretén que s'integrin les CBO esmentades i donar una segona oportunitat aquests joves (Olmos i Mas, 2011).

En aquest model, tornen a aparèixer competències com la matemàtica que tot i ser necessària, aquesta competència està focalitzada al món laboral i professions concretes, no serveix per qualsevol professió ni és aplicable a qualsevol àmbit de la vida.

2.3.7. Model d'equacions estructurals

Aquest model fa referència a l'àmbit universitari, etapa de secundària on també s'han de tenir en compte les CBO. L'estudi busca bibliografia en relació amb la inserció sociolaboral de persones amb titulacions d'educació superior i decideix indagar sobre un seguit de competències: les competències participatives (flexibilitat i orientació al canvi, presa de decisions, motivació per l'assoliment, organització i planificació, capacitat d'aprenentatge i adaptació, responsabilitat i perseverança, anàlisi, síntesi i crítica, treball en equip, compromís amb l'organització i orientació a les persones) i les competències personals (excel·lència, capacitat de resiliència i tolerància a la frustració, capacitat pel treball sota pressió, habilitats comunicatives, consciència d'un mateix, innovació, empoderament, lideratge i finalment, resolució de conflictes i tècniques de negociació) (Martínez et al., 2019).

Així doncs, les competències que més es treballen són: treball en equip i cooperació, responsabilitat i perseverança i les que menys: lideratge, empoderament i resiliència i tolerància a la frustració, segons els resultats extrets, d'una mostra de 830 alumnes que cursen algun grau dins la Facultat d'Educació de tres universitats d'Espanya (Martínez et al., 2019).

Aquesta és una nova visió que reflecteix que les CBO tenen una continuïtat al llarg de la vida (Jariot et al., 2021). La continuïtat es veu reflectida a l'etapa d'educació secundària no obligatòria, on tot i treballar competències orientades a una professió, també es tenen en compte les CBO. Ara bé, dins d'aquest ventall de competències hi ha algunes que no es consideren CBO sinó competències d'ocupabilitat, ja que es focalitzen en l'àmbit laboral o bé no s'aprenen en edats primerenques i es potencien en edats més maduratives com: "l'orientació a les persones" o "el compromís amb l'organització".

2.3.8. Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS

El grup IARS proposa un model format per vuit competències (Jariot et al., 2021), el qual està validat per experts i comprovat per una mostra de 255 treballadors del territori català, persones que tenen diverses ocupacions en diferents sectors professionals (Arnau et al., 2019). El model fa esment de vuit competències necessàries per tenir i mantenir un lloc de treball des de qualsevol sector professional i a més, són competències que no només són útils dins el món laboral sinó també dins l'àmbit personal, acadèmic i familiar (Arnau et al., 2019). Així doncs, les vuit CBO del model IARS són: autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació, perseverança, flexibilitat, responsabilitat i corresponsabilitat. Aquest model pretén reduir-les i dur a terme una visió no tan extensa com la resta, seleccionant les CBO més avaluable en la primera l'adolescència (Jariot et al., 2021). Aquest és un dels motius pels quals es tria aquest model.

A continuació, es mostren les CBO explicades detalladament fent referència a les definicions proposades per Arnau et al. (2019). L'**autoorganització** consisteix a planificar, gestionar i desenvolupar una tasca sent conscient dels objectius d'aquesta per assolir-los amb èxit. Aquesta competència treballar l'autonomia de cada persona. La **construcció del projecte professional** vol dir fer una mirada cap el futur professional, reflexionar sobre la formació que es vol cursar i que aquesta s'adeqüi a les necessitats i interessos de cadascú. La **presa de decisions i resolució de problemes** gira al voltant de ser capaç de prendre decisions, identificar problemes i resoldre'ls de manera efectiva. A l'hora de solucionar un conflicte s'ha de treballar la capacitat

reflexiva i tenir un control de les emocions. El **treball en equip** consisteix a mantenir una relació cordial amb les persones que formen part d'un grup per assolir l'objectiu comú establert. La competència de la **comunicació** consta de saber comunicar-se en els diversos contextos (personal, social i laboral), sigui oralment o per escrit. Així com ser capaç de parlar amb diverses persones amb respecte davant d'opinions o creences diverses. La **perseverança** tracta d'esforçar-se constantment a desenvolupar una tasca, tenint en compte, que poden sorgir dificultats. La **flexibilitat** en sentit d'adaptar-se a qualsevol canvi que pugui sorgir, afrontar diferents situacions. I finalment, la **responsabilitat i corresponsabilitat** que vol dir acceptar les obligacions personals i també, les compartides amb altres.

Aquest conjunt de CBO s'han anat fent esment a la resta de models amb l'excepció de la competència de la construcció del projecte professional. Aquesta és necessària per establir uns objectius i metes de cara a un futur i començar a trobar possibles solucions per assolir-los, així com, fomentar la coneixença de la pròpia persona com s'esmentarà a continuació.

2.4. L'orientació professional i una de les seves tasques: el projecte professional i de vida

L'orientació professional és caracteritzada per ser un procés educatiu i d'acompanyament (Tintaya, 2016). Pel que fa a l'orientació professional de l'etapa educativa de secundària, l'acompanyament ha d'ajudar al jove aconseguir la seva autorealització, fent veure les fortaleces i oportunitats, així com les debilitats i amenaces pròpies i de l'exterior amb la finalitat de respondre els quatre interrogants del procés d'orientació: qui soc? (autoconeixement), on estic? (exploració de l'exterior), que fer? (presa de decisions) i com fer-ho? (projecte professional i de vida) (Martínez et al., 2014).

Martínez Clares (2008, citat per Martínez et al., 2014) esmenta que l'orientació professional dins l'etapa educativa de secundària ha de satisfer tres necessitats bàsiques, les quals engloben tot un conjunt de CBO. Primer, les necessitats personals i professionals que fan referència als elements de reflexió necessaris perquè els joves madurin personalment i vocacionalment. Aquests elements són: autoconeixement, informació sobre el context sociolaboral, planificació de la carrera, procés de prendre decisions, habilitats per fer recerca de treball, etc. Darrerament, les necessitats educatives que pretenen ajudar als joves a endinsar-se a l'edat adulta, treballant elements com la comunicació, el treball en equip, la iniciativa, el lideratge, els hàbits de treball, etc. I finalment, les necessitats socials fan referència a afrontar situacions complicades i engloba la capacitat d'aprenentatge, la flexibilitat, l'adaptació, etc.

Així doncs, pel que fa a l'orientació de l'etapa educativa de secundària, un dels seus objectius és treballar les CBO perquè els joves siguin capaços d'afrontar canvis durant la seva vida i en els diferents contextos que els envolta (acadèmic, professional o personal) (Martínez et al., 2014).

En definitiva, l'orientació professional d'aquesta etapa ha d'englobar les necessitats bàsiques esmentades amb la finalitat que els joves assoleixin l'aprenentatge, el coneixement i la gestió de les seves pròpies competències personals i professionals (Martínez, 2014).

Una de les tasques principals que ha de desenvolupar l'orientació professional és la creació del projecte professional i de vida (Martínez et al., 2014). Com esmenten Santana et al. (2018), estan acord amb López i Álvarez (2019), per tal de poder construir el projecte professional, les persones han de ser capaces d'analitzar els seus valors, habilitats, capacitats i competències, on això es pot aconseguir a través de l'orientació professional, la qual tracta temes com l'assessorament acadèmic, la presa de decisions acadèmiques, professionals i personals, la recerca de treball, l'adquisició de les competències professionals, etc. Echeverría et al. (2010) esmenten que el que s'ha de fer és dotar a les persones de les competències per identificar, escollir i reconduir alternatives formatives, professionals i personals que estiguin acord amb el projecte vital.

El projecte professional i de vida comença agafar força en l'etapa de l'adolescència, tant en l'àmbit social com el professional (Betancourth i Cerón, 2017) i on a partir d'aquí, aquest estarà en constant revisió (Santana et al., 2018) i desenvolupant-se al llarg de tot el cicle vital (Romero, 2004). Per crear-lo és en l'adolescència on es pretenen fomentar competències de reflexió sobre un mateix, habilitats cognitives i l'autocrítica amb la finalitat de projectar un futur coherent (Gómez i Vázquez, 2019). Com es pot observar, l'adquisició de CBO faciliten el desenvolupament del projecte professional i de vida.

Aquest es defineix com un model ideal sobre el qual l'individu espera d'ell mateix o bé el que vol ser i fer. És a dir, trobar el seu lloc en el món (D'Angelo, 2002). Aquest es troba englobat per la dimensió de la personalitat on es troben els valors morals, estètics, socials, etc. i també, per la programació de tasques i metes, plans i accions socials (D'Angelo, 2002).

Així doncs, un dels factors principals del projecte professional és vetllar per l'exploració exhaustiva de l'entorn (Martínez et al., 2014), tenir coneixement sobre aquest perquè com diuen De la Fuente i Suárez (2007, citat per Martínez et al., 2014), l'alumnat entri en contacte amb la realitat que es trobarà de cara a un futur. El jove ha de ser conscient que aquest està

compost per característiques com: incertesa, discontinuïtat, complexitat i constants canvis (Romero, 2003). El desenvolupament d'aquests aprenentatges apropa als joves a afrontar-se al món que ens envolta.

Analitzant les diferents definicions, queda constància que el projecte professional és una tasca potenciada a través de l'orientació professional i té com a objectiu treballar aspectes personals de la persona i la planificació del futur acord amb com és la persona i les seves preferències. La relació establerta entre les CBO i el projecte professional és que l'adquisició d'aquestes facilitarà una planificació de metes adients amb l'entorn que ens envolta.

2.5. El paper de l'escola i la família respecte a les competències bàsiques d'ocupabilitat

Les competències bàsiques d'ocupabilitat s'han de desenvolupar de manera individual i és la pròpia persona encarregada de potenciar-les i adquirir-les (Martínez, 2011). A part del propi individu hi ha altres agents encarregats de potenciar-les. Campos (2003) i Fallows i Steven (2000, citat per Muhamad, 2012) esmenten que s'han de desenvolupar habilitats clau per l'ocupabilitat i que gran part de la responsabilitat recau en l'ensenyança impartida a les escoles. Els empresaris consideren que les escoles han d'assumir aquesta responsabilitat i ensenyar un màxim de CBO als joves (Campos, 2003). Així doncs, l'educació formal, informal i no formal tenen com a objectiu, generar coneixement i capacitat d'adaptació a les necessitats laborals per fomentar l'ocupabilitat dels individus (Llinares et.al, 2020). Arnau et al. (2019) estan acord amb aquests autors, confirmen que l'escola és un espai de socialització secundària i recau sobre aquest treballar-les com a un contingut més d'aprenentatge, ja que és un espai on els joves adquireixen valors i competències que els ajuda a créixer personalment i professionalment. El fet de treballar-les fa que hi hagi prevenció del fracàs escolar i una millora de la preparació del futur laboral (Arnau et al., 2019).

La família té un paper destacable respecte a les CBO, ja que aquesta és el primer agent de socialització dels infants i joves (Moreno et.al, 2019). Aquesta els ensenya certes CBO pel que fa a l'acompliment de normes, treballar en equip, responsabilitat, etc. (Arnau et al., 2019). A mode d'exemple, la família pot treballar la responsabilitat mitjançant normes sobre el desenvolupament de tasques dins la llar (fer el llit, parar taula, etc.).

El pes de responsabilitat recau sobretot a l'escola, ja que les CBO han d'estar integrades en el currículum escolar com un aprenentatge més. En canvi, les famílies decideixen treballar-les o no voluntàriament. Cal ser conscient i com afirmen Gómez i Vázquez (2019) que és necessària la

intervenció orientadora per part del vincle escola-família on aquests tenen la finalitat d'acompanyar al jove a l'hora de prendre decisions personals, professionals i acadèmiques, involucrant en aquesta tasca orientadora les CBO. Tant professorat com família ajuden als joves a desenvolupar-se, fent-los participar en activitats que engloben les CBO (Marzo et al., 2016). Per tant, es tracta d'un treball cooperatiu entre agents perquè l'adquisició de les CBO sigui exitosa.

3. Disseny de l'estudi

La recerca pretén conèixer la importància que el Col·legi Montserrat li atorga a les CBO, així com, descobrir la coneixença i la visibilitat del concepte, detectar quines CBO són les més treballades, analitzar com es desenvolupen i avaluar el nivell d'assoliment que l'alumnat té envers les CBO.

3.1. Metodologia de la recerca

3.1.1. Paradigma i disseny

La recerca és un estudi de cas, és a dir, com esmenta Jiménez (2012) i Merriam (1988, citat per Chaverra et al., 2019) s'analitza un fenomen concret en el seu context real (les competències bàsiques d'ocupabilitat en el Col·legi Montserrat), fent servir diferents fonts d'evidència (entrevistes i qüestionari). Aquesta tipologia és habitual de la investigació social, educativa, clínica i empresarial (Jiménez, 2012), en aquest cas es tracta d'una investigació educativa perquè s'analitza el que passa dins una escola. Com afirma Simons (2011, citat per Chaverra et al., 2019) a partir de les dades recollides en el context real, l'objectiu principal és interpretar la informació i generar conclusions i resultats d'una recerca descriptiva i inductiva. Una altra característica a tenir en compte segons Merriam (1988, citat per Chaverra et al., 2019) és que es tracta d'una recerca heurística per la capacitat d'ampliar la mirada del fenomen i el fet de descobrir nous significats o bé confirmar el que ja se sabia, coneixent la importància atorgada de les CBO al centre i aportant nova informació aquest.

Així doncs, el tipus de paradigma de recerca triat dins la investigació educativa és el paradigma interpretatiu. El que es pretén és interpretar i comprendre la conducta humana dels subjectes que participen dins l'escenari socioeducatiu (Schuster et al., 2013). És a dir, veure com alumnat, professorat i pedagogia del centre perceben que treballen i opinen en relació amb les CBO. Analitzant les seves intencions, creences, motivacions, etc. (Schuster et al., 2013). Les dades seran processades a través del mètode de recerca mixta, amb la finalitat d'obtenir una perspectiva àmplia i profunda de l'objecte d'estudi, mitjançant la triangulació d'instruments i tècniques, combinant enfocaments qualitatius i quantitatius (Pereira, 2011).

3.1.2. Tipus de recerca

El tipus de recerca es regeix per una investigació descriptiva, la qual consisteix a analitzar el fenomen, el qual s'estudia. És a dir, es fa servir les característiques de les persones per obtenir idees clares del que s'investiga (Rodríguez i Jariot, 2021). El propòsit és interpretar i entendre que és allò que s'aconsegueix extreure a partir dels instruments de recollida d'informació (Rus, 2021).

La finalitat de la recerca és de caire aplicada, és a dir, el que es pretén és resoldre problemes socioeducatius (Rodríguez i Jariot, 2021). En el cas de la recerca, aportar informació al centre sobre les competències bàsiques d'ocupabilitat, la importància de treballar-les i quina és la situació actual del centre en relació amb aquestes i les possibles millores respecte a la temàtica.

Finalment, pel que fa a l'espai-temps, es tracta d'una anàlisi transversal, ja que les dades dels diferents subjectes es recullen en un moment concret, és a dir, en la mateixa temporalitat, sense tenir en compte allò que passa abans o després (Rodríguez i Jariot, 2021). Amb aquest tipus d'espai-temps transversal no es té l'oportunitat d'analitzar una relació de causa i efecte, però sí d'obtenir dades més ràpidament. Així doncs, ambdues entrevistes s'han desenvolupat el mateix dia durant la segona setmana del mes d'abril i el qüestionari durant un dia de la quarta setmana del mes d'abril amb l'ajuda de les figures tutores de cada curs que han facilitat l'enllaç del qüestionari i l'alumnat ha aprofitat part del temps de l'assignatura de tutoria per respondre'l.

3.1.3. Població i mostra

Per tal de poder desenvolupar la recerca ha estat necessària la col·laboració del Col·legi Montserrat del municipi de Cerdanyola del Vallès, la participació voluntària de l'alumnat de 1r a 4t d'ESO (12-16 anys), de les figures tutores que imparteixen les classes en aquesta mateixa etapa educativa i del/la pedagog/a. Aquests tres agents són triats perquè són imprescindibles per donar sentit a la recerca.

Pel que fa als criteris de selecció, els quals delimiten la població, és formar part del Col·legi Montserrat. Així doncs, qualsevol alumnat pot participar indiferentment del gènere, però ha de tenir entre 12 i 16 anys i ha d'estar cursant qualsevol curs que compren l'etapa educativa de secundària obligatòria. Respecte a les entrevistes, un dels motius de selecció és ser tutor/a d'un grup classe o bé el/la pedagog/a del centre.

El mostreig és classificat com a no probabilístic de conveniència (Jariot i Rodríguez, 2021), ja que el centre educatiu és triat perquè la persona investigadora treballa en ell i el contacte amb aquest ha estat més proper. Així doncs, es tracta d'una mostra petita i no aleatòria perquè els agents són producte d'una selecció triada sota el criteri de la persona investigadora (Kazez, 2009), permetent la participació voluntària dels individus del centre. Els agents implicats han estat un tutor d'un dels dos grup classe de 3r d'ESO, el qual s'ha identificat amb el gènere masculí i la pedagoga del centre, la qual s'ha identificat amb el gènere femení. Així com, la participació de l'alumnat dels diferents cursos de l'ESO. La participació de l'alumnat ha estat d'un total de

35 alumnes. Un 42,9% són de gènere femení, un 48,6% de gènere masculí i un 8,6% com a no binari. Seguint, amb el percentatge més gran (34,3%) comprenen l'edat de 14 anys, amb un 20% (12 anys), amb un 17,1% (15 anys) i amb un 14,3% (13 i 16 anys). Finalment, la participació segons cursos, el major percentatge (28,6%) recau en el curs de 3r ESO, després amb un 25,7% l'alumnat de 2n ESO i amb un 22,9% l'alumnat de 1r i 4t ESO (annex 5).

3.1.4. Instruments i tècniques de recollida d'informació

L'instrument i les tècniques principals de recollida d'informació han estat un qüestionari i dues entrevistes. Els quals els ítems estan diferenciats segons el destinatari.

Així doncs, s'ha realitzat un qüestionari amb l'eina Google Forms per a l'alumnat (annex 2), el qual està format per preguntes tancades i obertes. Les preguntes tancades s'han fet amb la finalitat de poder generalitzar els resultats. L'estil de preguntes que se'ls fa van relacionades a si tenen coneixença de les CBO, quines CBO creuen que treballen més, en quines assignatures les treballen, etc. Abans d'enviar l'enllaç del qüestionari a l'alumnat, s'ha realitzat un Consentiment Informat (annex 1) entregat als pares, mares i tutors/es legals de l'alumnat perquè vegin la informació que conté el qüestionari i signin voluntàriament si creuen convenient que el jove participi a la recollida de dades.

Seguidament, s'ha dut a terme una entrevista semiestructurada (annex 3) a una figura tutora de l'ESO. Les preguntes giren al voltant de conèixer la manera en què s'apliquen les CBO del model triat dins les seves classes, quines són les que més treballa, etc.

I finalment, una darrera entrevista semiestructurada a la pedagoga del centre (annex 4) amb la finalitat d'obtenir un punt de vista més genèric i conèixer l'opinió que aquesta té envers les CBO.

Les entrevistes semiestructurades tenen un guió amb preguntes obertes, però tant tutor com a pedagoga han pogut variar l'ordre si ho han cregut necessari.

Amb la tipologia d'entrevista semiestructurada es pretén que la persona investigadora tingui flexibilitat per saltar de pregunta o bé incorporar nous ítems en funció de les respostes dels professionals (Folgueiras, 2016).

Amb els resultats obtinguts es pretén contrastar-los amb estudis similars (Rodríguez i Jariot, 2021). Així com, triangular la informació.

Els ítems que componen l'instrument i la tècnica de recollida d'informació són vàlids deguts a la validesa de constructe on es fomenten cadascun dels ítems amb el marc teòric com es pot observar a continuació:

Taula 1

Validesa de constructe del qüestionari a l'alumnat

Dimensió	Variable	Indicador	Ítem	Validesa de constructe (Autors/autores o teories esmentades al marc teòric)
Dades personals	Perfil dels enquestats	Gènere	1. Amb quin gènere t'identifiques?	-----
		Edat	2. Quina edat tens?	
		Curs	3. Quin curs estàs cursant?	
Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	Característiques de les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	Coneixença de les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	4. Abans de llegir la introducció del qüestionari, sabies el significat de les competències bàsiques d'ocupabilitat?	Olmos (2011), Arnau et al. (2014 i 2019) i Jariot et al. (2015) (2.2. Les competències bàsiques d'ocupabilitat)
		Importància de les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	5. A partir de la definició de la introducció o bé de la teva coneixença, de l'1 al 5 com consideres que són d'importants treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat durant l'etapa educativa de secundària obligatòria (ESO)? (Sent l'1 poc important i el 5 molt important) 11. Creus que és importat treballar alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat no dita anteriorment? 12. En cas afirmatiu, quina competència bàsica d'ocupabilitat afegiries?	Olmos (2011), Arnau et al. (2014 i 2019) i Jariot et al. (2015) (2.2. Les competències bàsiques d'ocupabilitat) (2.3. Diferents models de competències bàsiques d'ocupabilitat)
		Utilitat de les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	10. Sabries explicar la utilitat d'adquirir les competències bàsiques d'ocupabilitat anomenades anteriorment?	Olmos (2011), Arnau et al. (2014 i 2019) i Jariot et al. (2015) (2.2. Les competències bàsiques d'ocupabilitat)
Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS	Competències bàsiques d'ocupabilitat	Autoorganització	6. Quina o quines d'aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat consideres que treballes més dins el Col·legi Montserrat? (Pots triar les que creguis convenients, no hi ha mínim ni màxim) 7. De les competències esmentades anteriorment, independentment que creguis que les has treballat o no a l'escola, quina creus que tens més potenciada? (Pots triar les que creguis convenients, no hi ha mínim ni màxim) 8. De l'1 al 5, com consideres d'important treballar a l'escola les competències esmentades anteriorment? (Sent l'1 poc important i el 5 molt important)	Jariot et al. (2021) i Arnau et al. (2019) <i>Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS</i>
		Construcció del projecte professional		
		Presa de decisions i resolució de problemes		
		Treball en equip		
		Comunicació		
		Perseverança		
		Flexibilitat		
		Responsabilitat		
Característiques del Col·legi Montserrat	Assignatures del centre	Llengua Castellana	9. En quina assignatura consideres que es treballen ja totes aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat o bé alguna d'elles? (Pots triar les que creguis convenients, no hi ha mínim ni màxim)	Col·legi Montserrat (2019). Projecte Educatiu de Centre (PEC).
		Llengua Catalana		
		Llengua estrangera		
		Llengua francesa		
		Matemàtiques		
		Educació Física		
		Educació Visual i Plàstica		
		Ciències Socials: Geografia		
		Ciències Naturals		
		Cultura i Valors Ètics		
		Biologia i Geologia		
		Física i Química		
		Filosofia		
		Història de l'Art		
		Música		
		Tecnologia		
		Tutoria		

Taula 2

Validesa de constructe de l'entrevista al tutor

Tema:	Variables per extreure les preguntes:	Preguntes extretes a partir de les variables:	Validesa de constructe (Autors/autores o teories esmentades al marc teòric)
El desenvolupament de les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat de l'alumnat de l'ESO. Estudi de cas del Col·legi Montserrat	Informació genèrica	1. De quin curs ets tutor/a?	Col·legi Montserrat (2019). Projecte Educatiu de Centre (PEC).
		2. Quina assignatura imparteixes i a quins cursos?	
	Orientació professional	3. Dins l'assignatura que imparteixes, dediques temps a l'orientació professional?	Martínez et al. (2014), Echevarría et al. (2010) i López i Álvarez (2019) (2.4. L'orientació professional a l'etapa educativa de secundària)
		4. Pel que fa a l'orientació professional, consideres que és important treballar-la durant l'etapa educativa de secundària obligatòria? En cas afirmatiu, quines tècniques o continguts són més adients per treballar-la?	
	Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	5. Què coneixes de les competències bàsiques d'ocupabilitat?	Olmos (2011), Arnau et al. (2014 i 2019) i Jariot et al. (2015) (2.2. Les competències bàsiques d'ocupabilitat)
		6. Consideres que les competències bàsiques d'ocupabilitat s'han de tenir en compte dins el currículum escolar i treballar-les en totes o gairebé totes les assignatures? Per què?	
		7. Coneixes algun model que classifiqui les competències bàsiques d'ocupabilitat?	(2.3. Diferents models de competències bàsiques d'ocupabilitat)
		8. Respecte a les següents competències bàsiques d'ocupabilitat: autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació, perseverança, flexibilitat i responsabilitat hi ha alguna que treballes dins l'assignatura que imparteix o bé amb el grup classe de tutoria?	Jariot et al. (2021) i Arnau et al. (2019)
		9. A través de quines estratègies educatives les treballes, és a dir, de quina manera les potencies?	Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS
		10. Consideres important treballar alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat? Quina? Les treballes d'alguna manera? Com?	(2.3. Diferents models de competències bàsiques d'ocupabilitat)
	Altres	11. Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions que consideris que puguin ser d'interès per la meua recerca	-----

Taula 3

Validesa de constructe de l'entrevista a la pedagoga

Tema:	Variables per extreure les preguntes:	Preguntes extretes a partir de les variables:	Validesa de constructe (Autors/autores o teories esmentades al marc teòric)
El desenvolupament de les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat de l'alumnat de l'ESO. Estudi de cas del Col·legi Montserrat	Funcions pedagoga dins l'escola	1. Quines són les funcions que desenvolupes com a pedagoga dins del centre?	Col·legi Montserrat (2019). Projecte Educatiu de Centre (PEC).
	Orientació professional	2. Com trebal·leu l'orientació professional durant l'etapa educativa de secundària?	Martínez et al. (2014), Echevarría et al. (2010) i López i Álvarez (2019) (2.4. L'orientació professional a l'etapa educativa de secundària)
		3. Que entens per competències bàsiques d'ocupabilitat?	Olmos (2011), Arnau et al. (2014 i 2019) i Jariot et al. (2015) (2.2. Les competències bàsiques d'ocupabilitat)
	Competències bàsiques d'ocupabilitat	4. Sota el teu criteri, quines competències bàsiques d'ocupabilitat consideres que són les més importants a treballar durant l'etapa educativa de la secundària obligatòria (des de 1r a 4t d'ESO)?	(2.3. Diferents models de competències bàsiques d'ocupabilitat)
		5. Per quin motiu destagues aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat?	
		6. Les competències bàsiques d'ocupabilitat que has destacat com més importants són les que es treballen al centre? A l'escola s'implementa algun model en concret per treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat?	
		7. De quina manera trebal·leu aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat (tècniques, metodologia, etc.)?	Jariot et al. (2021) i Arnau et al. (2019) Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS
		8. Coneixes quines són les vuit competències bàsiques que destaca el Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS?	
		9. Sabent que les competències del model anomenat anteriorment són: autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació, perseverança, flexibilitat i responsabilitat, quina opinió tens al respecte? Consideres que s'hauria de tenir en compte alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat més?	
	Altres	10. Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions que consideris que puguin ser d'interès per la meua recerca.	-----

Per tal d'aprofundir sobre la validesa interna del qüestionari i les entrevistes s'ha desenvolupat la validació de continguts per experts. Per a dur-la a terme, s'ha demanat ajuda a set experts, els quals tenen coneixença de la temàtica: Patricia Olmos, Josefina Sala, Óscar Mas, Laura Arnau,

Maite Marzo, Carme Navarro i Carme Hidalgo. Així i tot, la participació ha estat de quatre experts. Jutge 1: Carme Navarro i és tècnica de polítiques sectorials, formació i ocupació. Jutge 2: Carme Hidalgo i és tècnica d'orientació i inserció. Jutge 3: Óscar Mas i és professor del Departament de Pedagogia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. I jutge 4: Patricia Olmos i és professora del Departament de Pedagogia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. Tots els professionals estan llicenciats en Pedagogia. El document enviat (annex 6) està compost per una breu introducció de la temàtica i els diferents ítems del qüestionari i les entrevistes on els experts han donat la seva opinió a través de la taula de validació composta per tres criteris: claredat, pertinença i importància. Han puntuat de l'1 al 5, sent l'1 el valor mínim i el 5 el valor màxim i han afegit observacions convenients. Els resultats obtinguts s'han passat a una matriu Excel (annex 7) i s'han obtingut les següents dades mitjançant el coeficient V de Aiken.

Taula 4

Coeficient V de Aiken del qüestionari a l'alumnat

Ítems	V Aiken (Claredat)	V Aiken (Pertinença)	V Aiken (Importància)	Total
1	1,00	0,50	0,56	0,69
2	0,56	0,94	0,94	0,81
3	1,00	0,94	1,00	0,98
4	1,00	0,88	0,94	0,94
5	0,94	0,88	0,94	0,92
10	0,94	0,94	1,00	0,96
11	1,00	1,00	1,00	1,00
12	1,00	1,00	1,00	1,00
6	0,94	0,88	1,00	0,94
7	0,94	0,94	1,00	0,96
8	0,50	0,69	0,75	0,65
9	0,56	0,50	0,56	0,54

Dades personals	0,85	0,79	0,83
Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	0,98	0,94	0,98
Model DCBE grup IARS	0,94	0,91	1,00
Característiques del centre	0,53	0,59	0,66
Total	0,82	0,82	0,87
Càlcul de la mitjana	0,86		

Taula 5

Coeficient V de Aiken de l'entrevista al tutor

Ítems	V Aiken (Claredat)	V Aiken (Pertinença)	V Aiken (Importància)	Total
1	0,94	0,81	0,81	0,85
2	0,69	0,56	0,63	0,63
3	0,56	0,69	0,69	0,65
4	0,88	0,94	0,94	0,92
5	0,69	0,88	0,88	0,81
6	0,88	0,88	0,94	0,90
7	0,94	0,94	0,94	0,94
8	0,69	0,69	0,69	0,69
9	0,69	0,69	0,69	0,69
10	0,56	0,69	0,69	0,65
11	0,94	0,94	0,94	0,94
12	0,94	0,94	0,88	0,92

Informació genèrica	0,81	0,75	0,75
Orientació professional	0,71	0,88	0,83
Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	0,78	0,93	0,93
Altres	0,94	0,94	0,88
Total	0,81	0,82	0,81
Càlcul de la mitjana	0,80		

Taula 6

Coeficient V de Aiken de l'entrevista a la pedagogia

Ítems	V Aiken (Claredat)	V Aiken (Pertinença)	V Aiken (Importància)	Total
1	0,94	0,75	0,81	0,83
2	0,94	0,94	0,94	0,94
3	0,81	0,94	0,94	0,90
4	0,81	0,94	0,94	0,90
5	0,69	0,88	0,88	0,82
6	0,94	0,81	0,88	0,88
7	0,81	0,94	0,94	0,90
8	0,56	0,56	0,56	0,56
9	0,69	0,69	0,69	0,69
10	0,69	0,69	0,69	0,69
11	0,88	0,81	0,94	0,88

Funcions pedagoga	0,94	0,75	0,81
Orientació professional	0,94	0,94	0,94
Competències Bàsiques d'Ocupabilitat	0,75	0,80	0,81
Altres	0,88	0,81	0,94
Total	0,80	0,81	0,84
Càlcul de la mitjana	0,81		

Com s'observa els experts mostren un ampli acord amb intervals de confiança superiors a .50 en tots els ítems, tant del qüestionari com de les entrevistes, per tant, són vàlids (Martin i Molina, 2017). Tot i que la puntuació és superior a .50, hi ha ítems que s'han modificat (annex 8) per les observacions esmentades dels diferents jutges, ja que les opinions coincideixen en temes de modificar la redacció o bé unificar ítems. D'aquesta manera, hi ha hagut una assegurança que l'aplicació dels instruments definitius (annex 2, 3 i 4) hagin estat fiables i efectius.

3.1.5. Anàlisi i interpretació de les dades (qualitatives i/o quantitatives)

Per a dur a terme l'anàlisi i interpretació de les dades qualitatives i quantitatives s'ha fet servir dos tipus de Software. Per analitzar les dades qualitatives de les entrevistes, el programa QDA Miner Lite i per les preguntes de tipologia tancada del qüestionari, el programa R Commander.

Per facilitar l'anàlisi de les dades qualitatives, s'ha desenvolupat la categorització de dades. Gràcies a l'eina del programa QDA Miner Lite s'ha analitzat l'entrevista del tutor i s'han dut a terme diferents categories, les quals estan acompanyades de codis: informació genèrica (curs com a tutor i professor i assignatures impartides), orientació professional (tasques orientadores, projecte professional i de vida i tutoria) i CBO (coneixença de les CBO, visibilitat del concepte, competències treballades com a tutor, model DCBE grup investigació IARS i tècniques i metodologia per treballar les competències). I pel que fa a la categorització de l'entrevista a la pedagogia, les categories són semblants a la del tutor amb certes peculiaritats: funcions de la psicopedagoga del centre (intervenció àmbit educatiu i agents educatius), l'orientació professional (tasques orientadores, projecte professional i de vida i tutoria) i les CBO

(coneixença de les CBO, visibilitat del concepte, competències treballades a l'escola, model DCBE grup investigació IARS i tècniques i metodologia per treballar les competències) (annex 9).

Finalment, pel que fa a les dades quantitatives s'ha omplert una matriu d'Excel que posteriorment s'ha traslladat al programa R Commander. Les proves estadístiques són de caire descriptiu obtingudes a través de percentatges i freqüències mitjançant l'eina de gràfics de barra o bé circulars del programa R Commander i Excel.

3.1.6. Consideracions ètiques

En tot moment, les dades han estat analitzades de manera ètica, és a dir, les respostes de les entrevistes i qüestionari es tracten de manera anònima conservant doncs, la privacitat dels participants, la protecció de les seves dades i respostes (Buenadicha et al., 2019). D'aquesta manera, els participants han respost de manera lliure sense cap condicionament. A més, abans de respondre les entrevistes i el qüestionari s'esmenta que les dades només es faran servir per a aquesta recerca garantint la seguretat dels participants. També, els agents tenen el dret de no respondre certes preguntes o bé decidir no continuar participant, per la seva comoditat (Buenadicha et al., 2019). Finalment, dins l'ètica de la recerca, s'ha repartit el Consentiment Informat (annex 1) per tenir el permís dels tutors legals, pares i mares de l'alumnat.

3.1.7. Planificació de la recerca

La planificació del desenvolupament de la recerca (annex 10) està dividida en l'entrega de tres evidències. Pel que fa a la primera evidència, durant els mesos de desembre a gener s'ha escollit la temàtica, s'han buscat articles d'interès afins aquesta, s'ha plantejat un esbós dels objectius, així com, l'esquema del marc teòric i el de la metodologia.

Seguidament, la segona evidència (gener a març) s'ha desenvolupat amb concreció el marc teòric a través de diferent literatura i punts de vista d'autors i autores en relació amb la temàtica i també, la metodologia en detall (instruments de recollida d'informació, mostra, l'anàlisi de les dades, etc.).

Durant la realització d'aquesta evidència s'ha contactat amb la directora del Col·legi Montserrat per informar-la sobre la recerca i sobre el consentiment de poder dur a terme els diferents instruments de recollida d'informació als diferents agents.

Finalment, a la tercera evidència (març a abril), s'han desenvolupat les entrevistes i el qüestionari per la recerca, així com, la validació de continguts per experts per donar validesa.

Un cop validats, s'han lliurat perquè el tutor, la pedagoga i l'alumnat responguin les preguntes plantejades. Al maig s'han analitzat les dades de les entrevistes i el qüestionari a través del programa QDA Miner Lite i R Commander i s'han extret els resultats i les conclusions amb la finalitat de poder entregar al juny l'última evidència.

El cronograma (annex 10), s'ha seguit com estava previst i no hi ha cap canvi a destacar en relació amb les diferents entregues.

4. Resultats

Es mostren els resultats a partir dels objectius específics tot triangulant informants.

4.1. Coneixença i visibilitat del concepte “competències bàsiques d’ocupabilitat”

Segons les dades qualitatives, pel que fa a la coneixença del concepte és existent per ambdós agents, on aquests enfoquen el significat fent esment del món laboral, però també, altres àmbits de la vida:

“Són aquelles competències que tenen a veure amb el creixement personal de la persona... Podria dir que són competències que ajuden a trobar una feina o bé ensenyen a establir metes i objectius a la vida” (Tutor, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

“Per tenir una inserció laboral activa, independentment de l’àmbit o sector professional... Afrontar qualsevol situació de la vida de diferents contextos, a part del laboral, com l’acadèmic, el personal, el social, etc.” (Pedagoga, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

Ara bé, ambdós agents coincideixen amb la poca visibilitat del concepte dins l’escola:

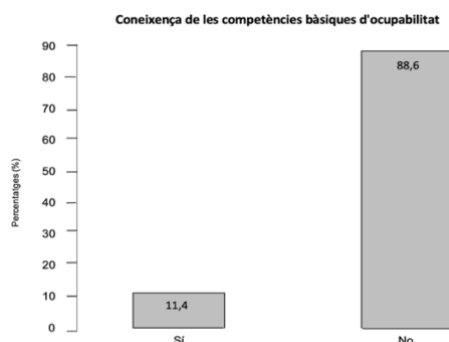
“Sé que treballo unes certes competències dins de cada assignatura, però potser no m’havia parat a pensar a classificar-les com a CBO” (Tutor, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

“Són competències que s’anomenen en diferents reunions amb el professorat, però no se’ls dona el nom de CBO” (Pedagoga, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

Pel que fa a l’alumnat, a diferència dels professionals, la gran majoria (88,6%) fa esment que no té coneixença del concepte i només un 11,4% sí (Veure Figura 1).

Figura 1:

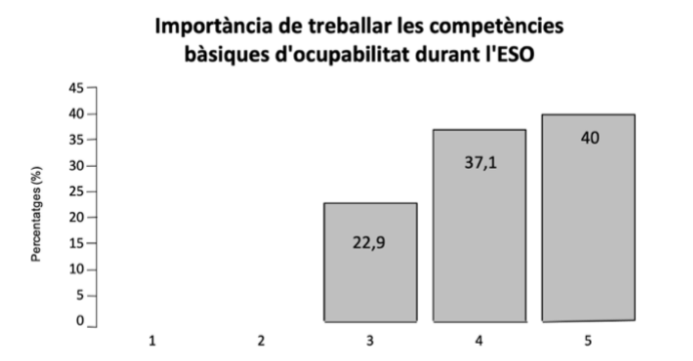
Coneixença de les competències bàsiques d’ocupabilitat

Seguint amb l'alumnat, respecte a la importància de treballar les CBO, un 22,9% li atorga un valor d'un 3, un 37,1% un 4 i un 40% un 5 (sent l'1 poc important i el 5 molt important). Els valors menors (1 i 2) no obtenen puntuació (Veure Figura 2). El tutor està acord que se'ls doni importància i que es mostrin dins el currículum escolar.

Figura 2:

Importància de treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat durant l'ESO

Respecte a la utilitat, gran nombre d'alumnat responen que no saben explicar-la perquè el professorat mai els ha parlat de les CBO. Ara bé, altres fan esment de respostes com: "afrontar situacions variades", "importants pel futur laboral i personal", etc. (Veure Taula 7).

Taula 7:

Utilitat de les competències bàsiques d'ocupabilitat

10. Sabries explicar la utilitat d'adquirir les competències bàsiques d'ocupabilitat anomenades anteriorment?
• Per poder afrontar situacions variades • Créixer com a persones en el món que vivim • Són molt importants pel futur laboral i personal • Pel nostre futur com a estudiants i treballadors • No ho sabria explicar • Mai ens han explicat que volen dir aquestes competències i la utilitat no la podria dir. Però les competències que es diuen en aquest qüestionari sí que les treballa l'escola (alguna d'elles) • Que ens ajudin a ser millor persona al futur i saber afrontar-se a qualsevol cosa • No se definir la utilitat perquè és el primer cop que escolto parlar d'això. No sabia el que volien dir aquestes competències • Per a desenvolupar-nos com a persones • Entenc que per un futur proper i també llunyà • Per desenvolupar-nos personalment a l'escola i al treball • No ho sé

4.2. Competències bàsiques d'ocupabilitat treballades

Respecte a les CBO del Model DCBE del grup d'investigació IARS, tot i que els professionals no el coneixen, un cop anomenades les vuit competències que aquest engloba, ambdós afirmen que l'escola les treballa totes. De fet, la pedagoga fa esment de les CBO que engloba el model quan se li preguntar quines són les competències que més destaca, on diu:

"Autoorganització, construcció del projecte professional (acadèmic en el nostre cas), presa de decisions, resolució de problemes, treball en equip, habilitats de comunicació, treball per la perseverança, flexibilitat, responsabilitat, corresponsabilitat, lideratge,

pensament innovador, iniciativa, confiança d'un mateix, entre d'altres" (Pedagoga, comunicació personal, 5 d'abril del 2022).

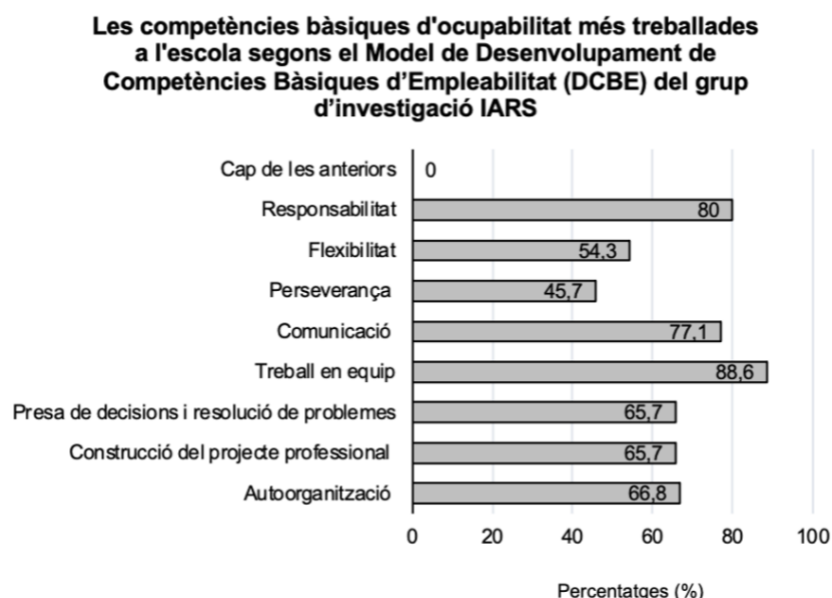
I el tutor fa esment d'elles quan se li pregunta si treballa alguna de les competències en les assignatures que imparteix on diu:

"A educació física, les competències que més potencio són: presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació i perseverança. A l'hora de tutoria és quan considero que totes aquestes competències que comentes les puc arribar a treballar, cadascuna d'elles en certes ocasions. I finalment, a l'hora de fer projectes es valora la presa de decisions i la resolució de problemes sense necessitar contínuament el suport d'un adult potenciant així doncs, l'autoorganització i l'autogestió" (Tutor, comunicació personal, 5 d'abril del 2022).

Així doncs, l'alumnat esmenta que les CBO més treballades a l'escola segons el Model DCBE són: treball en equip (88,6%) i responsabilitat (80%) i la menys treballada: perseverança (45,7%). Així i tot, la resta obtenen una puntuació força elevada, entre 54-78% (Veure Figura 3).

Figura 3:

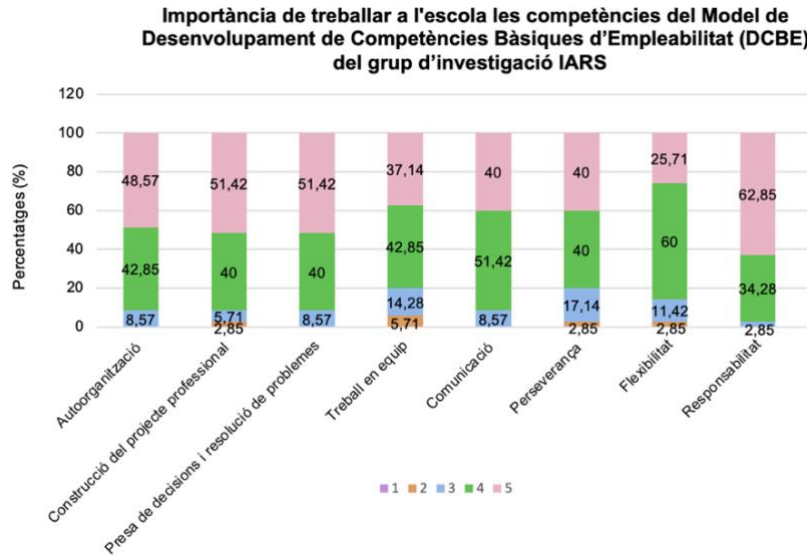
Les competències bàsiques d'ocupabilitat més treballades a l'escola segons el Model DCBE del grup investigació IARS

L'alumnat en gran mesura considera que totes les competències del model són importants a treballar a l'escola destacant l'autoorganització, la construcció del projecte professional, la presa de decisions i resolució de problemes i la responsabilitat, on totes elles obtenen un percentatge d'entre 48 a 63% (Veure Figura 4).

Figura 4:

Importància de treballar a l'escola les competències bàsiques d'ocupabilitat del Model DCBE del grup investigació IARS

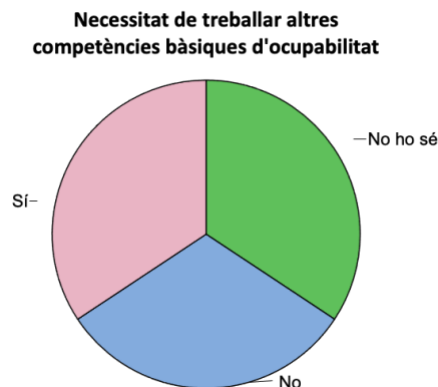

Respecte a treballar altres CBO no mostrades en el Model DCBE segons l'alumnat, un 34,3% opina que si cal treballar altres, un 31,4% que no i un 34,3% no ho sap (Veure Figura 5). I les competències proposades són: empatia ("el respecte que s'ha de tenir al professorat i companys i companyes"), iniciativa, autonomia ("aprendre a fer tu els treballs, que els professors no t'hagin de dir com ha de ser el format del document, com has d'entregar el treball..."), creativitat i intel·ligència emocional. Aquest espai també l'han aprofitat per fer esment que les competències del model ja són completes (Veure Taula 8).

Els professionals, coincidint amb l'alumnat, veuen complet el model, però incorporen noves competències. El tutor anomena la confiança d'un mateix, l'autonomia i la creativitat on aquestes coincideixen amb l'opinió de la pedagoga i a més, aquesta afegeix el lideratge i la iniciativa.

Figura 5:

Necessitat de treballar altres competències bàsiques d'ocupabilitat

Taula 8:

Altres competències bàsiques d'ocupabilitat esmentades

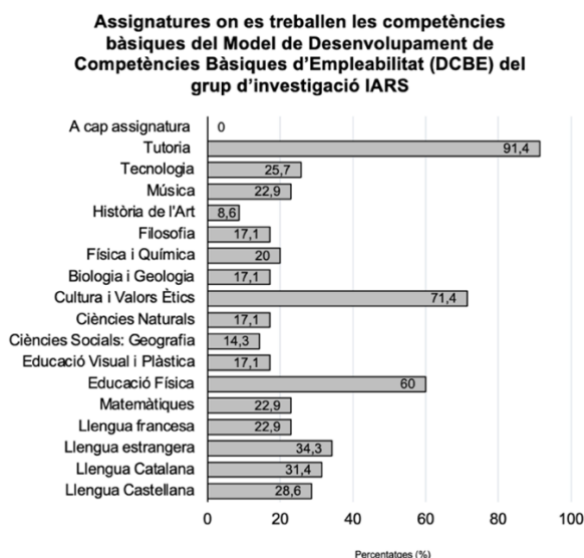
12. En cas afirmatiu, quina competència bàsica d'ocupabilitat afegiries?
• Respecte en tots els àmbits i a totes les persones • L'empatia • Veig bé les que ja es diuen en aquest qüestionari • No sabria que posar perquè no se sobre quines competències més existeixen • Creativitat • El respecte que s'ha de tenir als companys i tutors • Intel·ligència emocional (entendre les emocions pròpies i les dels altres, i acceptar-les) • Iniciativa • Aprendre a fer tu els treballs, que els professors no t'hagin de dir com ha de ser el format del document, com has d'entregar el treball...

4.3. Desenvolupament de les competències bàsiques d'ocupabilitat des del punt de vista dels professionals

Respecte a les assignatures que ofereix el Col·legi Montserrat, segons l'alumnat, s'observa que totes elles treballen alguna de les competències. Amb un percentatge major destaquen: tutoria (91,4%), cultura i valors ètics (71,4%) i educació física (60%) i amb un percentatge menor: història de l'art (8,6%) i ciències socials (14,3%) (Veure Figura 6).

Figura 6:

Assignatures on es treballen les competències bàsiques d'ocupabilitat del Model DCBE del grup investigació IARS

Coincidint amb l'alumnat, tant tutor com a pedagoga, fan esment de l'espai de tutoria com a potenciador de totes les CBO i les tècniques que dins d'aquest espai fan servir per treballar-les:

“A tutoria és on es potencien totes les competències del model. Pel que fa a la competència comunicativa, aquesta es treballa perquè l'alumnat pugui expressar el seu

punt de vista sobre diversos temes a tractar, preocupacions del futur o bé per explicar les seves inquietuds o situacions que ha viscut al llarg de la setmana” (Tutor, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

“A l’espai de tutoria les competències es treballen mitjançant eines com el debat, entrevistes individuals, plantejament de situacions, lectura i anàlisi d’articles, etc., fent així la tasca orientadora” (Pedagoga, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

També fan esment de la relació de les CBO amb l’orientació professional, la qual es treballa a la tutoria:

“Parlant en nom de tots els tutors i les tutores, un dels temes que hem de tractar durant l’any és l’orientació del que volen fer i on vol arribar l’alumnat de cara a un futur, tant a nivell personal com professional. Tot i que ho enfoquem en temes d’estudis, tractem altres aspectes d’àmbit més personal... característiques importants que ha d’anar desenvolupant l’alumnat perquè aprengui sobre altres aspectes de la vida” (Tutor, comunicació personal, 5 d’abril del 2022)

“Ajudem a l’alumnat a crear el seu projecte professional i de vida, on dins d’aquest una de les branques que treballem són les sortides acadèmiques i professionals, així com aprendre a conèixer-se ells mateixos duent a terme l’autocrítica per generar el futur que els interessa... Pretenem esdevenir bons ciutadans” (Pedagoga, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

Finalment, comenten que la resta d’assignatures també les treballen mitjançant diferents estratègies:

“A l’educació física, amb l’activitat esportiva es poden potenciar de manera més fàcil amb l’eina del joc... Respecte als projectes, mitjançant l’elaboració d’un projecte” i “... assignatures de caire més teòric les desenvolupen amb tasques acadèmiques (deures, presentacions orals, etc.)” (Tutor, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

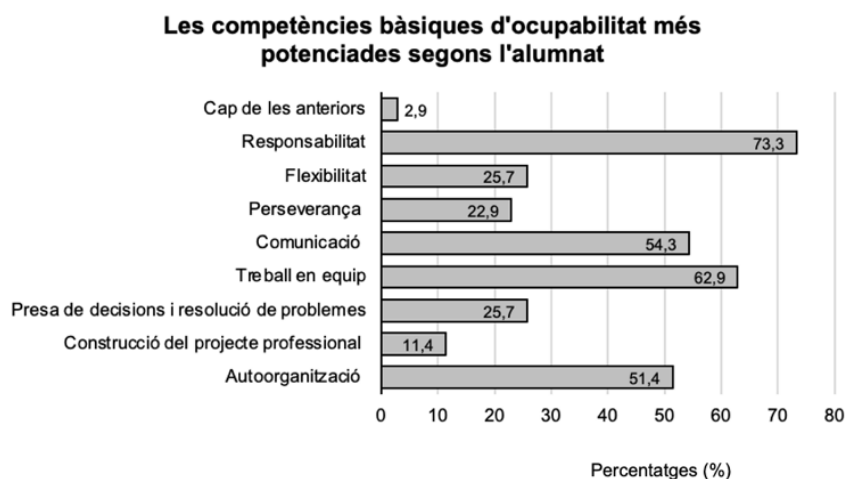
“Cada assignatura intenta impartir si més no alguna competència bàsica d’ocupabilitat, on el professorat les treballa a través de treballs grupals, projectes, exposicions orals, escrites, etc.” (Pedagoga, comunicació personal, 5 d’abril del 2022).

4.4. Assoliment de les competències bàsiques d'ocupabilitat des del punt de vista de l'alumnat

Les competències que l'alumnat té més potenciades, independent que les hagi treballat a l'escola o no, són la responsabilitat (73,3%), el treball en equip (62,9%), la comunicació (54,3%) i finalment, l'autoorganització (51,4%). La resta d'elles giren al voltant del 10-26%. I un 2,9% considera que no té cap potenciada (Veure Figura 7).

Figura 7:

Les competències bàsiques d'ocupabilitat més potenciades segons l'alumnat

5. Discussió i conclusions

Per començar, els objectius de la recerca s'han pogut assolir. El fet d'assolir els objectius específics, l'objectiu general: conèixer la importància que li atorga l'escola a les CBO, se li ha pogut donar resposta afirmant que el centre si dona importància a les CBO, tot i no anomenar-les com a tal. Queda constància que les treballen mitjançant diverses estratègies i a més, l'alumnat les té potenciades en certa mesura. Així com, els agents creuen que s'han de reflectir dins el currículum escolar i l'alumnat les classifica com a importants, sent conscients que les han de desenvolupar. Per tant, el centre vetlla per treballar competències per a la vida, pel desenvolupament personal i integral de la persona (Olmos, 2011) i com bé deia, Campos (2003) el Col·legi Montserrat és conscient que part de la responsabilitat d'ensenyar i potenciar-les recau sobre l'escola.

Seguint amb els objectius específics, donant resposta a l'objectiu de descobrir la coneixença i la visibilitat del concepte "CBO", pel que fa a la coneixença, s'observa que tot i que el tutor i la pedagoga coneixen el concepte, l'alumnat majoritàriament no. La desconeixença per part de l'alumnat fa que no puguin explicar la utilitat d'aquestes. I respecte a la visibilitat, hi ha un acord entre tutor i pedagoga on reconeixen que és escassa. La poca visibilitat del concepte dins l'escola reflecteix la desconeixença de l'alumnat. Marzo et al. (2016) fan esment que els educadors treballen les CBO sense ser conscients, clar exemple que es reflecteix a la recerca, on el centre treballa unes competències, però no les classifica com a CBO.

L'objectiu de detectar les CBO més treballades dins l'escola i responnent la pregunta de recerca sobre quines CBO es treballen respecte al Model DCBE, es detecta que tot i que el tutor i la pedagoga no tenen coneixença de les competències que engloba el Model DCBE ni de cap altre, indagant informació envers el model triat i coneixent les competències que aquest engloba, hi ha acord entre els professionals que com a centre són les que més treballen: autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions, treball en equip, comunicació, perseverança, flexibilitat i responsabilitat. Afirmant que segueixen el Model DCBE i que treballen les competències més avaluables en la primera adolescència (Jariot et al., 2021). De fet, l'alumnat és conscient que l'escola vetlla per treballar-les, en certa mesura, totes elles. Tots tres agents fan esment d'alguna altra competència no esmentada al model com a tal, però aquestes es poden treballar amb alguna de les competències que engloba el model com l'autonomia, que segons Arnau et al. (2019) es treballa a través de l'autoorganització o el respecte que es treballa mitjançant la comunicació.

Donant resposta a l'objectiu de com desenvolupa el centre les CBO, els agents implicats mostren que si més no a totes les assignatures del centre es treballa alguna CBO, destacant l'espai de tutoria. Així doncs, hi ha un treball cooperatiu entre les diferents assignatures i això fa que es puguin potenciar totes elles mitjançant diferents estratègies com el joc, les tasques acadèmiques (entrega de deures, exposicions, etc.), entre d'altres. Coincidint amb el que diuen Santana et al. (2012), el treball continuat de les CBO dins l'espai de tutoria i de forma transversal a les diferents assignatures fa que les trajectòries educatives i professionals siguin més sòlides. L'espai tutorial és on es dona major èmfasi aquestes competències, segons tots els agents. Així doncs, hi ha coincidència amb l'estudi de Marzo et al. (2016) quan esmenten que als CRAEs destinen l'espai tutorial per treballar les CBO. El centre engloba l'orientació professional dins l'espai tutorial, on mitjançant eines com entrevistes individuals, el debat, etc. pretenen construir el projecte professional i de vida de l'alumnat, com bé diuen Santana et al. (2012) amb la finalitat d'ajudar-los a explorar el món real i conèixer-se. Podem afirmar que com a escola pretenen satisfer les tres necessitats bàsiques que engloba l'orientació professional en l'etapa educativa de secundària i que aquestes engloben tot un conjunt de CBO: personals i professionals, educatives i socials, segons Martínez Clares (2008, citat per Martínez et al., 2014).

Finalment, pel que fa a l'objectiu d'avaluar el nivell d'assoliment de les CBO segons l'alumnat, mostren que les competències més potenciades són: autoorganització, treball en equip, comunicació i responsabilitat. Tant el treball en equip com la comunicació són competències que formen part del procés de socialització, afirmant com diuen Arnau et al. (2019) que les competències que es potencien en edats primerenques estan focalitzades al procés de socialització. Ara bé, la presa de decisions i la construcció del projecte professional són poc potenciades, per tant, com bé diuen Santana et al. (2012) hi ha la necessitat de crear plans d'orientació per potenciar l'autoconeixement de l'alumnat. En aquests resultats es veuen reflectides les característiques pròpies de l'adolescència: la incertesa de no saber prendre decisions i que aquesta dificulta la construcció del projecte professional (Santana et al. 2012).

Com a propostes de millora cal que el centre educatiu doni nom a les competències que treballen com a CBO. També, que com a escola triessin un dels models esmentats al marc teòric, escollint aquell que representi millor al centre (segons els resultats, al model que més s'acosten és l'anomenat Model DCBE). D'aquesta manera, si hi ha un acord i una coneixença, per part del professorat, de les competències que aquest engloba serà més fàcil assolir l'objectiu que com a centre es proposen: formar a bons ciutadans i ajudar-los en el seu desenvolupament personal i professional.

Per donar a conèixer i fomentar la visibilitat de les CBO, Jariot et al. (2015) desenvolupen una guia d'estratègies d'intervenció per a professionals amb la finalitat de potenciar el desenvolupament de les CBO dels joves. Per tant, seria útil aprofitar l'espai de tutoria per a realitzar les activitats proposades i així, aconseguir que l'alumnat les conegui amb exactitud. El fet de prendre consciència i donar visibilitat aquestes competències fa que l'assoliment sigui possible i el treball sigui significatiu i efectiu (Marzo et al., 2016). També, l'alumnat ha de poder avaluar les competències segons el nivell d'assoliment un cop finalitzat el curs, potenciant el que afirmen Jariot et al. (2021) que les persones que saben avaluar el nivell competencial i adquireixen les CBO tenen millors oportunitats en tots els àmbits de la vida, que els que no les adquireixen. D'aquesta manera, un cop avaluades, el centre pot buscar estratègies per a fomentar aquelles que no estan tan potenciades.

En conclusió, tot i que la coneixença i visibilitat del concepte és escassa, les CBO que l'escola treballa són aquelles que engloba el model de DCBE. Així com, hi ha un treball d'aquestes en gairebé totes les assignatures i un treball cooperatiu entre elles, destacant sobretot l'espai de tutoria on més es potencien. Ara bé, tot i que l'alumnat té potenciades algunes CBO del model triat, existeix mancança en la construcció del projecte professional, una important a treballar dins l'orientació professional.

La importància pedagògica i l'aportació destacable de la recerca ha estat desenvolupar una tasca orientadora com a futura pedagoga per donar a conèixer les CBO i aportar a l'escola propostes de millora en relació amb aquestes. Ha estat gràcies a la metodologia mixta emprada, a la triangulació de dades i a la participació dels agents educatius que s'ha conegut la situació del Col·legi Montserrat en relació amb la temàtica i s'ha pogut oferir propostes noves als problemes detectats, així com, potenciar la visibilitat de les CBO perquè aquestes s'incorporin dins el currículum escolar i conscienciar de la importància que aquestes tenen pel desenvolupament del futur personal i professional de l'alumnat.

Com a nova pregunta de recerca, un cop s'ha cercat el paper de l'escola respecte a les CBO, sorgeix l'interès d'indagar sobre el primer agent de socialització (la família), on recau també la importància de treballar les CBO (Moreno et al., 2019). És a dir, conèixer com la família dels joves enforteix el treball de les CBO, si n'és conscient d'aquestes, l'establiment de normes dins la llar, etc. En definitiva, conèixer el vincle escola-família on recau la responsabilitat de potenciar-les (Gómez i Vázquez, 2019).

La recerca no està absenta de limitacions, una d'elles és que no es permeten generalitzar els resultats perquè es tracta de la visió d'un centre educatiu concret i d'una mostra petita. És a dir, només és útil pel Col·legi Montserrat. També, la participació de l'alumnat al qüestionari ha estat escassa (35 alumnes), tenint en compte que per curs hi ha dos grup classe amb aproximadament entre 20-25 alumnes cadascun. Si hagués estat major, els resultats serien més exhaustius. Seguint amb les limitacions, la falta de temps ha fet no poder dur a terme entrevistes a totes les figures tutores. Hagués estat d'interès escoltar el punt de vista que tenen en relació amb la temàtica i a més, conèixer com treballen les CBO en les diferents assignatures. Així com, poder elaborar una graella d'observació i tenir l'oportunitat d'observar durant un període de temps concret el funcionament del centre en relació amb les CBO. Finalment, com a problema en el disseny ha estat el fet de triangular les dades, ja que l'instrument i tècniques de recollida d'informació estan formats per ítems diferents i agrupar-los no ha estat fàcil.

6. Consideracions finals

Al llarg del desenvolupament del TFG s'ha pogut conèixer amb detall la temàtica tractada, indagant informació sobre aquesta i adquirint nous aprenentatges d'interès com a futura pedagoga. També, s'han desenvolupat un conjunt de competències acord amb el grau de Pedagogia.

Pel que fa a les competències genèriques (pròpies dels titulats universitaris), les més potenciades han estat el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge autònom, ja que la recerca s'ha dut a terme de manera autònoma, potenciant així l'autoorganització, prenent una mateixa les decisions, planificant l'elaboració del treball, tenint iniciativa, creativitat, autocrítica, etc. També, hi ha hagut un assessorament pedagògic eficaç a l'escola, compronent i respectant la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions, on aquesta s'ha vist reflectida a l'hora de respectar les opinions que els agents ens han fet arribar mitjançant les respostes de les entrevistes i el qüestionari. El fet de tractar-se d'un estudi de cas, ha facilitat poder identificar aspectes que necessiten millora, com és el cas de donar visibilitat a les CBO perquè així, l'assoliment d'aquestes sigui exitós i a conseqüència d'aquesta necessitat generar propostes de millora.

Seguint amb les competències transversals (pròpies dels professionals de l'educació) s'ha treballat el fet d'adoptar una actitud i un comportament ètic en relació amb les fonts de coneixement i obtenció de dades primàries, és a dir, a l'hora d'elaborar el marc teòric, s'ha citat de manera correcta allò extret de diferents professionals, així com, s'ha gestionat la informació seleccionant els aspectes rellevants i d'interès per la recerca. El comportament ètic també s'ha vist reflectit a l'hora de tractar les dades obtingues de les entrevistes i el qüestionari, mantenint l'anonimat dels participants. El fet que el Col·legi Montserrat hagi volgut participar en la recerca ha fet potenciar el treball en xarxa, ja que constantment hi ha hagut contacte amb els agents implicats i gràcies a això, la recerca s'ha pogut desenvolupar. També, s'han incorporat les TIC a l'hora d'analitzar les dades quantitatives i qualitatives amb programes específics.

I finalment, pel que fa a les competències específiques (pròpies del perfil professional del pedagog/a) s'ha potenciat el fet d'impulsar processos de millora a partir dels resultats obtinguts de la recerca on a més, una de les propostes ha estat seleccionar un mitjà didàctic per facilitar al professorat de l'escola un seguit d'activitats, realitzades per experts de la temàtica (les CBO), perquè aquests puguin implementar-les amb el grup classe. Fomentant així, la integració

curricular dels mitjans didàctics. També, l'estudi desenvolupat ha estat descriptiu, mitjançant l'elaboració d'instruments i tècniques de caire quantitatiu i qualitatiu.

En definitiva, aquest conjunt de competències s'han anat treballant al llarg del grau universitari amb diferents tasques que s'han desenvolupat, però el TFG ha estat útil per corroborar l'acompliment d'aquestes i per ser capaç d'aplicar-les en un futur com a pedagoga professional.

7. Referències bibliogràfiques

- Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación (2004). Informe de la Comisión de Evaluación del diseño del Título de Grado en Historia.
http://www.aneca.es/var/media/150448/libroblanco_jun05_historia.pdf
- Arnau, L., Sala, J. i Urrea, A. (2019). Les competències bàsiques d'ocupabilitat: visió de present i de futur. <https://www.molletvalles.cat/assets/Uploads/N34-20.pdf>
- Arnau, L., Marzo T., Jariot, M. i Sala, J. (2014). Learning basic employability competence: a challenge for the active labour insertion of adolescents in residential care in their transition to adulthood. *European Journal of Social Work*, 17(2), 252-265.
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13691457.2013.802227>
- Betancourth, S. i Cerón, J. (2017). Adolescentes creando su proyecto de vida profesional desde el modelo DPC. *Revista Virtual Universidad Católica del Norte*, 50, 21-41.
<https://revistavirtual.ucn.edu.co/index.php/RevistaUCN/article/view/811/1329>
- Buenadicha, C., Galdon, G., Hermosilla, M., Loewe, D. i Pombo, C. (2019). La Gestión Ética de los Datos.
[https://publications.iadb.org/publications/spanish/document/La Gestión Ética de los Datos.pdf](https://publications.iadb.org/publications/spanish/document/La_Gestión_Ética_de_lo_s_Datos.pdf)
- Campos, G. (2003). Implicaciones del Concepto de Empleabilidad en la Reforma Educativa. *Revista Iberoamericana de Educación*, 33(2), 1-9.
<https://rieoei.org/RIE/article/view/3003/3905>
- Chaverra, B., Gaviria, D. i González, E. (2019). El estudio de caso como alternativa metodológica en la investigación en educación física, deporte y actividad física. Conceptualización y aplicación. *Retos*, 35(1), 422-427.
http://tesis.udea.edu.co/bitstream/10495/24335/1/ChaverraBeatriz_2019_Alternativa_Investigacion.pdf
- Col·legi Montserrat. (2019). Projecte Educatiu de Centre (PEC).
https://cmontserrat.cat/download/doc_projecte_educatiu.pdf

- D'Angelo, O. (2002). El desarrollo profesional creador (DPC) como dimensión del proyecto de vida en el ámbito profesional. *Revista Cubana de Psicología*, 19(2), 106-114.
<http://pepsic.bvsalud.org/pdf/rcp/v19n2/03>
- Diario Oficial de la Unión Europea. (2006). *Recomendación del Parlamento Europeo y del Consejo de 18 de diciembre de 2006 sobre las competencias clave para el aprendizaje permanente*. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:ES:PDF>
- Diario Oficial de la Unión Europea. (2018). *Recomendación del Consejo de 22 de mayo de 2018 relativa a las competencias clave para el aprendizaje permanente*. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=SV](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=SV)
- Echeverría, B., Isus, S., Martínez, P. i Sarasola, L. (2010). *Orientación profesional*. UOC.
<https://play.google.com/books/reader?id=jYe6KtaJTiwC&pg=GBS.PP1&hl=ca&printsec=frontcover>
- Folgueiras, P. (2016). Técnica de recogida de información: La Entrevista.
<http://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/99003/1/entrevista%20pf.pdf>
- Gómez, M. i Vázquez, E. (2019). La importancia de un plan de vida y carrera. *TEPEXI Boletín Científico de la Escuela Superior Tepeji del Río*, 11(1), 1-5.
<https://repository.uaeh.edu.mx/revistas/index.php/tepxi/article/view/3813/6003>
- Institut Català de les Qualificacions Professionals (2015). *Diccionari de competències clau professionalitzadores*. Generalitat de Catalunya.
https://fp.gencat.cat/web/.content/04_Ambits/cataleg-qualificacions-professionals/documents/ARXIUS/2013_CC_ICQP-DICCIONARI-DE-CC-PROFESSIONALITZADORS_protegit.pdf
- Jariot, M., Arnau, L., Sala, J. i Marzo, M. (2015). Guia per al desenvolupament de competències d'empleabilitat per a joves. Estratègies d'Intervenció per a professionals.
https://ddd.uab.cat/pub/worpaper/2015/132068/guiaprofessors_a2015.pdf
- Jariot, M., Sala, J., Arnau, L. i Marzo, T. (2021). Análisis del modelo teórico del test situacional de desarrollo de competencias básicas de empleabilidad: la perspectiva de los

- trabajadores. *Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria*, 37, 23-38.
<https://recyt.fecyt.es/index.php/PSRI/article/view/85938/63899>
- Jiménez, V. (2012). El estudio de caso y su interpretación en la investigación. *Revista Internacional de Investigación en Ciencias Sociales*, 8(1), 141-150.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3999526>
- Juárez, J. i Marqués, L. (2019). Aspectos de la Competencia Digital para la empleabilidad. *REOP*. 30(2), 67-88. <https://revistas.uned.es/index.php/reop/article/view/25339/20234>
- Kazez, R. (2009). Los estudios de casos y el problema de la selección de la muestra. Aportes del sistema de matrices de datos. *Scielo*, 13(1), 71-89.
<http://www.scielo.org.ar/pdf/spc/v13n1/v13n1a05.pdf>
- KeySTART2Work (s/f). *Catalogo delle Competenze trasversali chiave per l'occupabilità*. [Archivo PDF]. http://www.keystart2work.eu/images/docs/o2-catalogue/O2_Catalogue_IT.pdf
- La Era de los Valientes. (2019). *Empleabilidad: qué es y por qué debe preocuparte*.
<https://www.laeradelosvalientes.com/que-es-empleabilidad-definicion/>
- Llinares, L., Córdoba, A., Zacarés, J. i González, P. (2020). Indicadores de empleabilidad: de la inclusión al desarrollo de las carreras laborales. *CIRIEC-España, Revista Jurídica de Economía Social y Cooperativa*, 36(1), 365-387.
https://www.researchgate.net/publication/343281597_Indicadores_de_empleabilidad_de_la_inclusion_al_desarrollo_de_las_carreras_laborales
- López, D. i Álvarez, P. (2019). La construcción de la identidad personal y profesional de los deportistas de alto nivel. *Educar*, 55(2), 361-379.
https://ddd.uab.cat/pub/educar/educar_a2019v55n2/educar_a2019v55n2p361.pdf
- Martin, A. i Molina, E. (2017). Valor del conocimiento pedagógico para la docencia en Educación Secundaria: diseño y validación de un cuestionario. *Estudios Pedagógicos*, 43(2), 195-220. <https://scielo.conicyt.cl/pdf/estped/v43n2/art11.pdf>
- Martínez, J. (2011). La empleabilidad: Una competencia personal i una responsabilidad social. *Contribuciones a las Ciencias Sociales*.
<https://www.eumed.net/rev/cccss/15/jamg.html>

- Martínez, P., Pérez, F. i Martínez, M. (2014). Orientación Profesional en Educación Secundaria. *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 17(1), 57-71. <https://revistas.um.es/reifop/article/view/57/162171>
- Martínez, P. i González, N. (2018). Las competencias transversales en la universidad: propiedades psicométricas de un cuestionario. *Educación XX1*, 21(1), 231-262. <https://revistas.uned.es/index.php/educacionXX1/article/view/20194/18929>
- Martínez, P., González, C. i Rebollo, N. (2019). Competencias para la empleabilidad: un modelo de ecuaciones estructurales en la Facultad de Educación. *Revista de Investigación Educativa*, 37(1), 57-73. <https://revistas.um.es/rie/article/view/343891/254301>
- Marzo, T., Sala, J., Jariot, M. i Arnau, L. (2016). ¿Cómo desarrollan los centros residenciales de acción educativa las competencias básicas de empleabilidad en los adolescentes tutelados?. https://ddd.uab.cat/pub/estudis/2016/170235/descenres_a2016iSPA.pdf
- Moreno, I., Leyva, P. i Parra, C. (2019). La familia, primer ámbito de educación cívica. *Civilizar Ciencias Sociales y Humanas*, 19(37), 43-54. http://www.scielo.org.co/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1657-89532019000200043
- Muhamad, S. (2012). Graduate Employability and Transferable Skills: A Review. *Advances in Natural and Applied Sciences*, 6(6), 882-885. https://www.researchgate.net/publication/287021703_Graduate_employability_and_transferable_skills_A_review
- Olmos, P. (2011). Orientación y formación para la integración laboral del colectivo jóvenes vulnerables. La inserción laboral mediante estrategias de empleabilidad. [Tesis Doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona] <https://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/51432/por1de1.pdf?sequence=1&isAlloved=y>
- Olmos, P. i Mas, O. (2017). Perspectiva de tutores y de empresas sobre el desarrollo de las competencias básicas de empleabilidad en el marco de los programas de formación profesional básica. *Educar*, 53(2), 261-284. <https://educar.uab.cat/article/view/v53-n2-olmos-mas/870-pdf-es>

- Olmos, S., Torrecilla, E. i Gamazo, A. (2021). Competencias del Grado en Pedagogía: Percepción des del punto de vista de los egresados. *Revista Brasileira de Orientación Profesional*, 22(1), 85-98. http://pepsic.bvsalud.org/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1679-33902021000100008
- Pelayo, M. (2012). *Capital Social y Competencias Profesionales: Factores condicionantes para la inserción laboral*. <https://www.eumed.net/libros-gratis/2013/1250/factores-proceso-insercion-laboral.html>
- Pereira, Z. (2011). Los diseños de método mixto en la investigación en educación: Una experiencia concreta. *Revista Electrónica Educare*, 15(1), 15-29. <https://www.redalyc.org/pdf/1941/194118804003.pdf>
- Rodríguez, M. i Jariot, M. (2021). El disseny metodològic: introducció.
- Romero, S. (2003). La construcción de proyectos profesionales y vitales. *Revista de pedagogía*, 55(3), 425-432. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=965136>
- Romero, S. (2004). Aprender a construir proyectos profesionales y vitales. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 15(2), 337-354. <https://redined.educacion.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/80070/00820103008188.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Rus, E. (2021). *Investigación descriptiva*. <https://economipedia.com/definiciones/investigacion-descriptiva.html>
- Santana, L., Feliciano, L. i Santana, A. (2012). Análisis del proyecto de vida del alumnado de educación secundaria. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 23(1), 26-38. <https://www.redalyc.org/pdf/3382/338230790004.pdf>
- SCANS, T. S. (1992). *What Work Requires of Schools. A SCANS Report for América 2000*. Washington: Department of Labor. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED332054.pdf>
- SCANS, T. S. (1995). *Lo que el trabajo requiere de las escuelas*. [Archivo PDF]. <https://www.empresaesuela.org/links/requiere.pdf>

Schuster, A., Puente, M., Andrada, O. i Maiza, M. (2013). La Metodología Cualitativa, Herramienta para la Investigar los Fenómenos que Ocurren en el Aula. La Investigación Educativa.

<http://www.exactas.unca.edu.ar/riecyt/VOL%204%20NUM%202/TEXT0%207.pdf>

Santana, L., Medina, P. i Feliciano, L. (2018). Proyecto de vida y toma de decisiones del alumnado de Formación Profesional. *Revista Computense de Educación*, 30(2), 423-440.

<https://revistas.ucm.es/index.php/RCED/article/view/57589/4564456549685>

Suárez, B. (2016). Empleabilidad: análisis del concepto. *Revista de Investigación en Educación*, 14(1), 67-84. <http://reined.webs4.uvigo.es/index.php/reined/article/view/225/247>

Tintaya, P. (2016). Orientación profesional y satisfacción vocacional. *RIP: Reflexiones en psicología*, 15(1), 45-58. http://www.scielo.org.bo/pdf/rip/n15/n15_a04.pdf

Tuning (2003). Tuning Educational Structures in Europe. Bilbao: Universidad de Deusto.

http://www.ub.edu/cubac/sites/default/files/tuning_educational_structures_espanyol_0.pdf

8. Annexos

Annex 1. Consentiment Informat

Em dirigeixo a vostès per informar-vos que soc alumna del 4t curs del Grau de Pedagogia de la Universitat Autònoma de Barcelona. El motiu d'aquesta informació és perquè estic desenvolupant el treball de fi de grau (TFG) en relació amb les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat dins l'àmbit educatiu i més concretament, en l'etapa educativa de secundària, des de 1r a 4t d'ESO de l'Escola Col·legi Montserrat. Per familiaritzar-vos amb la temàtica, les competències bàsiques d'ocupabilitat són aquelles competències que es comencen a treballar durant la secundària amb la finalitat de formar a l'alumnat en relació amb el seu futur laboral, però també personal, és a dir, que poden aplicar en el seu dia a dia, com seria un exemple la competència d'ocupabilitat de treballar en equip, la responsabilitat, l'autoorganització, etc.

Així doncs, per poder desenvolupar la meua recerca necessitaria la participació de l'alumnat d'aquests cursos per a poder obtenir dades en relació amb la temàtica d'estudi (Competències Bàsiques d'Ocupabilitat dins l'àmbit educatiu) mitjançant l'eina d'un qüestionari desenvolupat amb el programa "Google Forms". Les respostes seran digitals i en tot moment anònimes. En aquest qüestionari es trobaran preguntes tancades (escollir una opció) o bé obertes (respondre amb llibertat a les preguntes).

Així doncs, un cop llegida la informació de l'estudi de recerca dono el consentiment com a pare/mare/tutor/a legal de l'alumne/a _____ perquè aquest/a participi a la recollida de dades necessàries per a l'estudi responent el qüestionari amb total llibertat, sent conscients que les dades seran anònimes en tot moment.

Signatura pare/mare/tutor/a legal

Data _____ de _____ de _____

Annex 2. Qüestionari sobre les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat a l'alumnat del Col·legi Montserrat

Sóc la Maria Barrios Pérez, alumna de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i estic cursant el 4t curs del grau de Pedagogia. Aquest qüestionari em servirà d'ajuda pel desenvolupament del Treball de Fi de Grau (TFG).

Així doncs, el meu TFG consisteix a desenvolupar un estudi de cas del Col·legi Montserrat respecte a les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat. Les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat són aquelles competències que es comencen a potenciar i treballar durant l'etapa educativa de secundària obligatòria i aquelles que faciliten el creixement personal i professional de la persona. Més concretament, són aquelles competències que van més enllà del món laboral, és a dir, que serveixen per a tots els àmbits de la vida (àmbit laboral, acadèmic, personal, etc.).

Les dades mantindran l'anonimat en tot moment i els resultats extrets només es faran servir per a l'anàlisi d'aquesta recerca.

El qüestionari té una durada aproximada de 5 minuts.

Gràcies per la vostra participació. Si teniu algun dubte respecte al qüestionari o bé la recerca, podeu enviar un missatge a: maria.barriosp@autonoma.cat

1. Amb quin gènere t'identifiques?

- Femení
- Masculí
- No binari

2. Quina edat tens?

- 12 anys
- 13 anys
- 14 anys
- 15 anys
- 16 anys

3. Quin curs estàs cursant?

- 1r ESO
- 2n ESO
- 3r ESO

- 4t ESO

4. Abans de llegir la introducció del qüestionari, sabies el significat de les competències bàsiques d'ocupabilitat?

- Si
- No

5. A partir de la definició de la introducció o bé de la teva coneixença, de l'1 al 5 com consideres que són d'importants treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat durant l'etapa educativa de secundària obligatòria (ESO)? (Sent l'1 poc important i el 5 molt important)

1 2 3 4 5

6. Quina o quines d'aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat consideres que treballes més dins el Col·legi Montserrat? (Pots triar les que creguis convenients, no hi ha mínim ni màxim)

- Autoorganització (planificar, gestionar i desenvolupar una tasca sent conscient dels objectius d'aquesta per assolir-los amb èxit)
- Construcció del projecte professional (mirar cap el futur en relació amb l'àmbit professional, és a dir, reflexionar sobre la formació que es vol cursar i que aquesta s'adeqüi amb les necessitats i interessos de cadascú)
- Presa de decisions i resolució de problemes (ser capaç de prendre decisions, identificar els problemes i resoldre'ls de manera efectiva)
- Treball en equip (relació cordial amb els companys per arribar assolir l'objectiu comú que s'estableix)
- Comunicació (comunicar-se en els diversos contextos: personal, social i laboral, sigui oralment o per escrit)
- Perseverança (esforçar-se constantment a desenvolupar una tasca)
- Flexibilitat (adaptar-se a qualsevol canvi que pugui sorgir, afrontar diferents situacions)
- Responsabilitat (acceptar les obligacions personals i també, les compartides amb altres i fer-ho amb una certa coherència)
- Cap de les anomenades anteriorment

7. De les competències esmentades anteriorment, independentment que creguis que les has treballat o no a l'escola, quina creus que tens més potenciada? (Pots triar les que creguis convenients, no hi ha mínim ni màxim)

- Autoorganització (planificar, gestionar i desenvolupar una tasca sent conscient dels objectius d'aquesta per assolir-los amb èxit)
- Construcció del projecte professional (mirar cap el futur en relació amb l'àmbit professional, és a dir, reflexionar sobre la formació que es vol cursar i que aquesta s'adeqüi amb les necessitats i interessos de cadascú)
- Presa de decisions i resolució de problemes (ser capaç de prendre decisions, identificar els problemes i resoldre'ls de manera efectiva)
- Treball en equip (relació cordial amb els companys per arribar assolir l'objectiu comú que s'estableix)
- Comunicació (comunicar-se en els diversos contextos: personal, social i laboral, sigui oralment o per escrit)
- Perseverança (esforçar-se constantment a desenvolupar una tasca)
- Flexibilitat (adaptar-se a qualsevol canvi que pugui sorgir, afrontar diferents situacions)
- Responsabilitat (acceptar les obligacions personals i també, les compartides amb altres i fer-ho amb una certa coherència)
- Cap de les anomenades anteriorment

8. De l'1 al 5, com consideres d'important treballar a l'escola les competències esmentades anteriorment? (Sent l'1 poc important i el 5 molt important)

Competències Bàsiques	1	2	3	4	5
d'Ocupabilitat:					
Autoorganització					
Construcció del projecte professional					
Presa de decisions i resolució de problemes					
Treball en equip					
Comunicació					
Perseverança					
Flexibilitat					

9. En quina assignatura consideres que es treballen ja totes aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat o bé alguna d'elles? (Pots triar les que creguis convenientes, no hi ha mínim ni màxim)

- Llengua Castellana
- Llengua Catalana
- Llengua estrangera
- Llengua francesa
- Matemàtiques
- Educació Física
- Educació Visual i Plàstica
- Ciències Socials: Geografia
- Ciències Naturals
- Cultura i Valors Ètics
- Biologia i Geologia
- Física i Química
- Filosofia
- Història de l'Art
- Música
- Tecnologia
- Tutoria
- A cap assignatura

10. Sabries explicar la utilitat d'adquirir les competències bàsiques d'ocupabilitat anomenades anteriorment?

11. Creus que és importat treballar alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat no dita anteriorment?

- Si
- No
- No ho sé

12. En cas afirmatiu, quina competència bàsica d'ocupabilitat afegiries?

Annex 3. Entrevista a un dels tutors del centre

A continuació, es presenten un seguit de preguntes, les quals seran respostes per un dels tutors del centre, Col·legi Montserrat. Es mantindrà l'anonimat en tot moment i les dades es faran servir només per a l'anàlisi d'aquesta recerca. Aquesta entrevista tindrà una durada aproximada de 30 minuts.

1. De quin curs ets tutor/a?

Soc tutor de 3r de l'ESO

2. Quina assignatura imparteixes i a quins cursos?

Faig Educació física a tota l'ESO, tutoria a 3r ESO i finalment, porto a terme projectes a 1r i 2n ESO.

3. Dins l'assignatura que imparteixes, dediques temps a l'orientació professional?

A tutoria és on més temps dedico a l'orientació professional, ja que un dels objectius principals a treballar en aquesta assignatura és englobar tots aquells temes relacionats amb l'orientació. Parlant en nom de tots els tutors i les tutores, un dels temes que hem de tractar durant l'any és l'orientació del que volen fer i on vol arribar l'alumnat de cara a un futur, tant a nivell personal com professional. Sobretot fem un guiatge per l'elecció d'optatives de cara al curs vinent perquè s'adeqüi en el que volen estudiar, mirant pel seu futur acadèmic. Tot i que ho enfoquem en temes d'estudis, tractem altres aspectes d'àmbit més personal i podria dir també, psicològics com és el cas de la gestió emocional o bé altres característiques importants que ha d'anar desenvolupant l'alumnat perquè aprengui sobre altres aspectes de la vida.

Pel que fa a la meva matèria en concret (l'educació física), sí que és cert que hi ha alumnat que veu clar que el món de l'activitat física i l'esport pot ser una bona sortida per ells i els hi dono consells i pautes de com poder arribar a gaudir d'això en un futur.

4. Pel que fa a l'orientació professional, consideres que és important treballar-la durant l'etapa educativa de secundària obligatòria? En cas afirmatiu, quines tècniques o continguts són més adients per treballar-la?

Considero que és molt important que l'alumnat tingui un suport d'aquest tipus en el seu dia a dia a l'escola. Nosaltres com a professorat som acompanyants de l'alumnat durant aquesta etapa educativa (ESO) i és per això que tenim la tasca de potenciar competències i habilitats, pensant en el futur d'aquests i en el seu desenvolupament.

També vull dir que això és un treball que no només recau sota la nostra responsabilitat sinó que les famílies també han de formar part d'aquesta orientació professional. A vegades ens hem trobat amb famílies que condicionen molt aquesta orientació o bé no li presten la importància necessària.

Des del meu punt de vista la tècnica més potent és aprendre i saber escoltar a l'alumnat amb la finalitat de poder fer un estudi exhaustiu de cada alumne/a per cercar les seves habilitats més marcades per així treballar-les o bé ajudar-los a enfocar les seves preferències. Amb aquest estudi exhaustiu el que es pretén és descobrir les fortaleces, oportunitats, debilitats i amenaces de l'alumnat perquè d'aquesta manera es coneguin més profundament.

Com a tutors i tutores la nostra principal funció, curs rere curs, és que l'alumnat comenci a situar-se, tenint en compte l'entorn i la realitat que ens envolta.

5. Què coneixes de les competències bàsiques d'ocupabilitat?

Entenc que són aquelles competències que tenen a veure amb el creixement personal de la persona. Més concretament, aquelles que es comencen a treballar en l'entrada a l'adolescència i van millorant a mesura que l'adolescent creix. Podria dir que són competències que ajuden a trobar una feina o bé ensenyen a establir metes i objectius a la vida.

6. Consideres que les competències bàsiques d'ocupabilitat s'han de tenir en compte dins el currículum escolar i treballar-les en totes o gairebé totes les assignatures? Per què?

Considero que si s'han de tenir en compte. Ara bé, cada assignatura té les seves peculiaritats i, per tant, cadascuna d'elles englobarà unes competències bàsiques d'ocupabilitat concretes. Si ho comparo amb les assignatures que imparteixo, a educació física pretenc transmetre unes competències bàsiques d'ocupabilitat diferents de les que puc transmetre pot ser a l'hora de

tutoria. Però d'això tracta el sistema educatiu, de complementar-se els uns amb els altres per acabar de formar de la millor manera possible a l'alumnat.

7. Coneixes algun model que classifiqui les competències bàsiques d'ocupabilitat?

Sincerament no. Com bé he dit, depèn de l'assignatura, hi ha unes competències bàsiques d'ocupabilitat que es poden assolir més fàcilment que no pas altres, per tant, categoritzar-ho en un model concret ho veig complicat. Ara bé com et comento no tinc coneixença sobre cap model que parli d'aquestes competències i possiblement hi ha algun que englobi tot un conjunt de competències que ja treballo, si més no en alguna de les assignatures que imparteixo.

8. Respecte a les següents competències bàsiques d'ocupabilitat: *autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació, perseverança, flexibilitat i responsabilitat* hi ha alguna que treballes dins l'assignatura que imparteixes o bé amb el grup classe de tutoria?

Per exemple, pel que fa a l'educació física, les competències que més potencio són la presa de decisions i resolució de problemes, el treball en equip, la comunicació i finalment, la perseverança. La resta les veig més complicades de treballar en aquesta assignatura, però més assequibles per ser treballades amb el grup classe, és a dir, a l'hora de tutoria.

Així doncs, com comentava a l'hora de tutoria és quan considero que totes aquestes competències que comentes les puc arribar a treballar, cadascuna d'elles en certes ocasions.

I finalment, pel que fa al tema dels projectes és una eina que s'ha dut a terme en els últims anys a l'escola, aquests projectes es duen a terme durant un període de temps concret. Aquesta eina ha funcionat molt bé i en part el que pretén englobar són totes aquestes competències. Aquí es valora molt la presa de decisions i la resolució de problemes sense necessitar contínuament el suport d'un adult potenciant així doncs, l'autoorganització i l'autogestió.

Potser podria dir que no ens parem a pensar en aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat concretes perquè estan força integrades en el currículum o bé, ja es donen per suposat que es treballaran. Un cop vistes i com bé em comentaves que formen part d'un model concret de competències bàsiques d'ocupabilitat, crec que són bastant lògiques de fer servir en qualsevol assignatura i que es poden anar potenciant al llarg de tots els cursos, ja sigui amb l'ajuda d'unes assignatures o bé altres.

Entenc que les assignatures de caire més teòric treballen més les competències de responsabilitat, perseverança, autoorganització, comunicació, etc. a l'hora de per exemple fer tasques acadèmiques (deures, presentacions orals, etc.), però ara bé, amb la complementació de l'educació física o bé la tutoria la resta de competències també es treballen. Com bé deia, crec que d'això es tracta que dins el sistema educatiu hi hagi un treball cooperatiu entre assignatures i es complementin entre elles.

En definitiva i parlant sobre la meua funció dins l'escola, puc dir que intento treballar-les una mica totes en les diferents assignatures que imparteixo.

9. A través de quines estratègies educatives les treballes, és a dir, de quina manera les potencies?

Pel que fa a l'educació física, amb l'activitat esportiva es poden potenciar de manera més fàcil amb l'eina del joc. És a dir, considero que amb qualsevol joc (esports amb pilota, relleus, gimcanes, etc.) es treballen de manera indirecta moltes de les competències bàsiques d'ocupabilitat que s'han fet esment abans com és el cas de la presa de decisions i resolució de problemes, el treball en equip, la comunicació i finalment, la perseverança. Possiblement, sense aquestes els jocs acabin amb conflictes o bé amb malentesos. Per això considero que l'activitat física pot ser una bona estratègia i més en aquestes edats per potenciar concretament aquestes competències.

La meua feina com a professor d'educació física és donar consells perquè sàpiguin sobretot respectar-se els uns i els altres i ajudar a solucionar els conflictes que sorgeixen a causa de la rivalitat i la competitivitat fent-los veure per exemple que sense comunicació, esforç (perseverança), treball en equip o presa de decisions no se'n va a cap lloc i possiblement sigui el motiu pel qual el joc es dificulta.

Seguint doncs amb la tutoria, pel que fa a la competència comunicativa, aquesta es treballa perquè l'alumnat pugui expressar el seu punt de vista sobre diversos temes a tractar, preocupacions del futur o bé per explicar les seves inquietuds o situacions que ha viscut al llarg de la setmana. El meu discurs com a professor en aquesta assignatura és fer arribar a l'alumnat que qualsevol d'ells ha de lluitar per allò que vol i que ningú mai et pugui dir on no pots arribar. Pretenc donar suport i conduir a l'alumnat a crear el projecte professional i sobretot la perseverança.

Finalment, respecte als projectes que estic desenvolupant a 1r i 2n de l'ESO penso que l'autonomia de l'alumnat ha de ser bàsica. Aquesta autonomia engloba el que fa referència a l'organització (autoorganització), portar al dia el projecte (responsabilitat i perseverança), treballar amb equip i comunicar-te amb les persones que estan duent a terme el projecte, prendre decisions sobre els possibles problemes que sorgeixen o bé tenir flexibilitat pel que fa a escoltar a la resta i respectar les diferents opinions, entre d'altres. Així doncs, l'estratègia principal per potenciar les competències bàsiques d'ocupabilitat és saber desenvolupar un projecte innovador i aquest assoleixi els objectius principals.

En conclusió, confio molt en l'experiència personal. Sí que és cert que mai m'ha agradat un guiatge molt inquisitiu. Confio que la persona s'ha d'equivocar per si sola i trobar la seva millor solució perquè així és com s'aprèn. Però si bé és cert que sempre és positiu parlar en el moment precís des de la pròpia experiència i donar consells de valor per reconduir alguna possible situació o possible neguit que pugui tenir qualsevol alumne/a. M'agrada molt posar exemples personals i sobretot intentar parlar de les possibles errades que jo he pogut tenir i com he reconduït qualsevol possible actitud negativa.

Aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat van força lligades, per tant, sempre que treballis una d'elles inconscientment pots estar treballant una altra com es pot veure en el cas de l'assignatura de projectes.

10. Consideres important treballar alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat? Quina? Les treballes d'alguna manera? Com?

Si hagués de dir alguna, diria la confiança i l'autonomia. Crec que és bàsica en un mateix. Una persona amb confiança tindrà més valor de fer qualsevol cosa o d'afrontar qualsevol possible repte/dificultat en la vida i possiblement podrà construir el seu projecte professional i de vida amb més facilitat.

Com a tutor intento que l'alumnat tingui molta seguretat en el que fa i que sigui conseqüent amb allò. Crec que una persona autònoma i amb confiança tindrà molt més èxit que qualsevol altre. Més que res perquè a vegades l'atreviment et portarà a coses que sense ell no podries arribar.

La treballo molt sobretot a la matèria d'Educació Física en intentar perdre les possibles pors davant de qualsevol repte o obstacle i sobretot traient del cap que no pots fer qualsevol cosa o la sensació que no saps fer una cosa. Valoro més l'atreviment per superar aquest obstacle/dificultat que no el resultat final. Per exemple, el salt de poltre per molts alumnes és

dificultós i fent-los veure que sí que poden saltar-lo sense cap problema és una manera d'animar-los i fer veure que a la vida quotidiana es poden trobar amb situacions semblants on creguin que no poden fer-ho i realment sí.

També, crec important treballar la creativitat pel que fa a la creació dels projectes, és a dir, el fet de deixar autonomia perquè sigui el mateix alumnat que desenvolupi un projecte fa que aquests treballin la creativitat imaginant situacions innovadores, anant més enllà d'allò tradicional, generant solucions variades davant de problemes, etc.

11. Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions que consideris que puguin ser d'interès per la meua recerca.

Considero que les competències bàsiques d'ocupabilitat són un element potent i alhora poc valorades o conegudes, parlo des del meu punt de vista sempre. De fet, jo mateix sé que treballo unes certes competències dins de cada assignatura, però potser no m'havia parat a pensar a classificar-les com a competències bàsiques d'ocupabilitat que et poden servir en el dia a dia en qualsevol aspecte de la vida.

També considero que tot i ser competències que es comencen a desenvolupar en l'etapa educativa de secundària, cal tenir en compte que hi ha d'haver una continuïtat i treballar-les en l'educació secundària no obligatòria o si més no en l'àmbit familiar. Amb això vull dir que no és només una tasca de l'escola sinó que va més enllà.

Annex 4. Entrevista a la pedagoga del centre

A continuació, es presenten un seguit de preguntes, les quals seran respostes per la pedagoga del Col·legi Montserrat de Cerdanyola del Vallès. Es mantindrà l'anonimat en tot moment i les dades només es faran servir per a l'anàlisi d'aquesta recerca. Aquesta entrevista tindrà una durada aproximada de 30 minuts.

1. Quines són les funcions que desenvolupes com a pedagoga dins del centre?

En termes generals em corresponen les tasques de planificació, gestió i avaluació de les intervencions en l'àmbit educatiu. Les meves tasques van dirigides a l'alumnat, les famílies, els grups i a la comunitat en general, realitzant funcions i activitats de coordinació, direcció, control i supervisió de les intervencions de caràcter educatiu, formatiu i pedagògic.

Àmbits de treball: Amb les famílies treballo en totes les parts del procés, des de l'entrevista inicial de presentació del projecte educatiu, les reunions anuals de presentació de programacions i continguts, fins a l'assessorament o seguiment en el transcurs de les activitats diàries i l'orientació i acompanyament en casos de necessitats educatives. Amb el professorat realitzo la coordinació pedagògica, aportant acompanyament o suport en la programació de continguts, competències i unitats, en la seqüenciació dels continguts, en la implementació de noves línies metodològiques. També intervenc en l'orientació i elaboració dels plans individualitzats pel suport educatiu dels casos amb necessitats educatives. I finalment, amb l'alumnat a través de la col·laboració dels mestres em centro en la detecció de necessitats educatives. Suport o tutories individualitzades.

2. Com treballem l'orientació professional durant l'etapa educativa de secundària?

Treballem l'orientació professional, però no realitzem psicotècnics. En ser una escola d'infantil, primària i secundària, ens basem en el coneixement personal de cada alumne/a, basant-nos en l'historial acadèmic i personal al llarg de l'escolarització i els resultats obtinguts en les diverses matèries. A l'ESO, iniciem la diversificació entre ciències i lletres escollint certes matèries optatives. Des de la tutoria, aconsellem i orientem en aquestes petites decisions. A 4t d'ESO, en gran grup, visitem les diverses fires i salons de l'ensenyament, entrevistem certs personatges amb professions diferents i treballem els itineraris formatius que existeixen. A nivell individual es realitzen entrevistes personalitzades amb l'alumnat, en les que es tracten diversos aspectes amb diferents tècniques (qüestionari, redacció, anàlisi d'articles, etc.) entre els quals destaquem i sintetitzem les habilitats, capacitats, resultats acadèmics, vocació i tarannà personal. Posteriorment, involucrem a la família i parlem de tot allò que hem anat recopilant i definint. Ajudem a l'alumnat a crear el seu projecte professional i de vida, on dins d'aquest una de les branques que treballem són les sortides acadèmiques i professionals, així com aprendre a conèixer-se ells mateixos duent a terme l'autocrítica per generar el futur que els interessa. És una etapa de coneixença on creiem que l'alumnat necessita aquest suport orientatiu.

3. Que entens per competències bàsiques d'ocupabilitat?

Entenc que tenim un futur incert i complex i els joves necessiten una preparació tècnica i teòrica per entrar en el món laboral. Així com, obtenir certes habilitats per enfrontar les exigències de l'entorn que ens envolta.

Per a mi, el treball de les competències bàsiques d'ocupabilitat és el treball que identifica i concreta les estratègies per facilitar l'accés dels joves a una feina i augmentar les possibilitats de tenir una inserció laboral activa, independentment de l'àmbit o sector professional.

Ara bé, també són competències que com bé indica el seu nom són bàsiques i, per tant, tot i que a un adolescent li pots parlar del món laboral sempre se l'ha de tractar de qüestions més properes a ell. Tenint en compte aquest darrer aspecte, les podria definir com a competències necessàries per afrontar qualsevol situació de la vida de diferents contextos, a part del laboral, com l'acadèmic, el personal, el social, etc.

4. Sota el teu criteri, quines competències bàsiques d'ocupabilitat consideres que són les més importants a treballar durant l'etapa educativa de la secundària obligatòria (des de 1r a 4t d'ESO)?

En parlar de competència sovint ens trobem fent referència tant a les habilitats, aptituds i actituds d'una persona.

Així doncs, les competències bàsiques que considero que són les més importants a treballar durant l'etapa educativa de secundària obligatòria i des del meu punt de vista són les següents: la pròpia organització, la construcció del projecte professional (acadèmic en el nostre cas), la presa de decisions, la resolució de problemes, el treball en equip, les habilitats de comunicació, el treball per la perseverança, la flexibilitat, la responsabilitat, la corresponsabilitat, el lideratge, el pensament innovador, la iniciativa, entre d'altres. Conec un gran ventall de competències bàsiques d'ocupabilitat, les quals veig necessàries totes, però alhora és complicat poder-les abordar totes, per tant, les que més destaco són les que he anomenat.

5. Per quin motiu destagues aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat?

El motiu pel qual les destaco és perquè són molt importants per afrontar la vida en general, és a dir, no només serveixen per entrar dins el món laboral, que també, sinó per afrontar-se a altres aspectes que estan en procés de desenvolupament durant l'etapa educativa de secundària (ESO). Aquests aspectes es relacionen amb les característiques personals i individuals, les decisions acadèmiques, els processos de socialització, etc.

Adquirir competències no és únicament absorbir coneixements o continguts, sinó que va més enllà, implica dominar, enriquir, experimentar i saber ser, estar i fer.

6. Les competències bàsiques d'ocupabilitat que has destacat com més importants són les que es treballen al centre? A l'escola s'implementa algun model en concret per treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat?

Sí, les competències bàsiques que he destacat són les que pretenem transmetre a l'alumnat. Tot i això, no tenim un model concret per treballar aquestes competències. De fet, són competències que s'anomenen en diferents reunions amb el professorat de secundària, però no se'ls dona el nom de competències bàsiques d'ocupabilitat, simplement de competències transversals que pretenem assolir amb diferents projectes o bé amb la transmissió de diferents continguts dins de cada matèria.

7. De quina manera trebal·leu aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat (tècniques, metodologia, etc.)?

Algunes de les tècniques per treballar aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat són per exemple a través de l'entrevista, l'enquesta, el debat, lectura i anàlisi d'articles, el diàleg, plantejament de situacions, roleplay, etc. Aquestes tècniques es fan servir sobretot durant l'espai assignat a la matèria de tutoria on cada tutor i tutora del grup classe fa la tasca orientadora de conèixer als seus alumnes i ajudar-los en el seu desenvolupament com a ciutadans. És a dir, ajudem a l'alumnat a prendre decisions en relació amb la vida, la branca o camí d'especialitats, així com de l'itinerari formatiu per accedir-hi, etc. En definitiva a crear el projecte professional i de vida de l'alumnat. Es tracta d'un treball enfocat en la part d'educació emocional que els formarà com a ciutadans i amb una finalitat més orientadora pel futur immediat després dels estudis de l'ESO. Pretenem esdevenir bons ciutadans.

Tot i això, cada assignatura que impartim durant l'etapa de secundària (ESO), engloba tot aquest seguit de competències bàsiques d'ocupabilitat i el professorat les treballa de la manera que creu convenient, a través de treballs grupals, projectes, exposicions orals, escrites, etc. Depèn del tipus d'assignatura és més fàcil treballar un tipus de competència que una altra.

8. Coneixes quines són les vuit competències bàsiques que destaca el Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS?

He sentit parlar d'aquest model, però no tenia gaire coneixença de les competències bàsiques d'ocupabilitat que englobava. Com les preguntes de l'entrevista les he tingut abans de realitzar-

la, he pogut donar un cop d'ull aquestes i he aprofitat per indagar una mica més i informar-me del model IARS.

Així doncs, com a centre estem d'acord amb les competències que menciona i els elements que treballa per assolir-lo, ja que moltes de les competències que considero com a importants treballar-les són les que ofereix aquest model. Per tant, coneixem les competències del model IARS, tot i no conèixer el model. També creiem que és un model o metodologia molt encertat pel treball en aquesta àrea de l'orientació professional.

9. Sabent que les competències del model anomenat anteriorment són: *autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació, perseverança, flexibilitat i responsabilitat*, quina opinió tens al respecte? Consideres que s'hauria de tenir en compte alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat més?

Ja he comentat que li dono molta importància a la formació de bons ciutadans del futur. Són un recull molt complet de competències que treballen els aspectes més importants del saber ser i el saber estar.

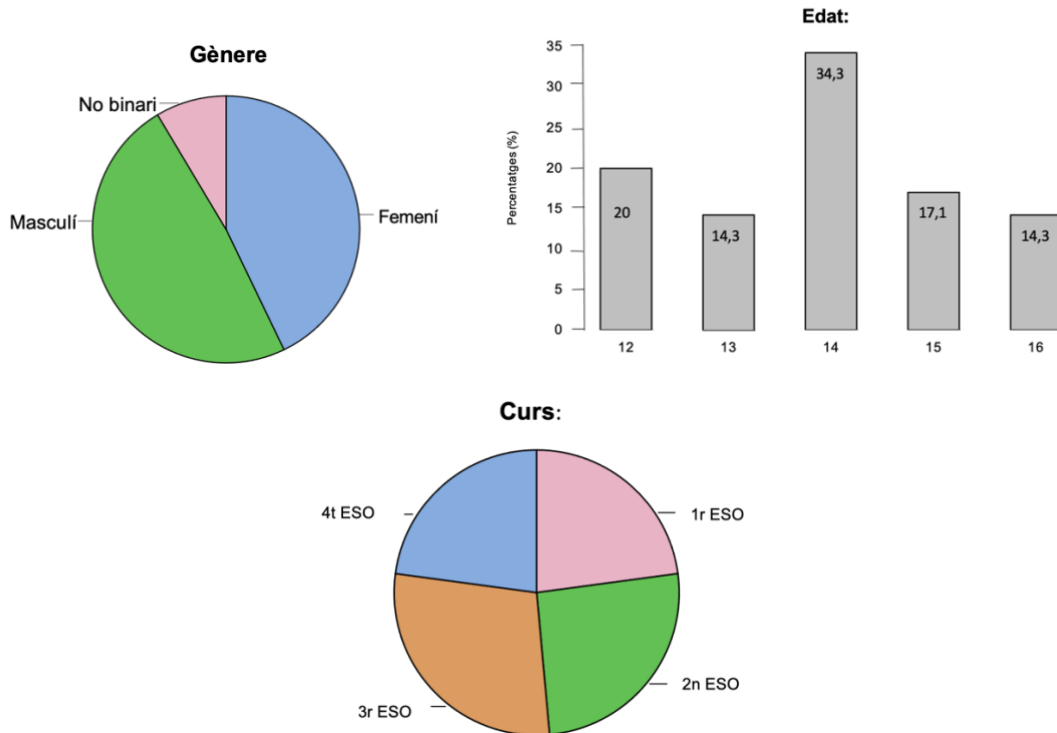
També considero important altres competències com he anomenat abans com el lideratge, el pensament innovador, la corresponsabilitat, la iniciativa, etc. Però sí que és cert que aquestes competències es poden englobar en les esmentades pel Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS. Vull dir, dins el treball en grup es poden treballar els diferents tipus de lideratge o bé tenir iniciativa i alhora innovar una possible solució per a resoldre un problema.

10. Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions que consideris que puguin ser d'interès per la meva recerca.

Et recomano la lectura de dos articles o estudis molt interessants:

- Tècniques d'anàlisi de competències professionals I. Fonaments metodològics.
Autora: Marta Colomé Camon
- Les competències bàsiques d'ocupabilitat: visió de present i de futur. Una experiència a Mollet del Vallès. Autores: Laura Arnau Sabatés, Josefina Sala Roca i Aida Urrea Monclús

Annex 5. Població i mostra. Gràfics de les dades personals de la mostra del qüestionari

Annex 6. Document enviat per correu electrònic als experts

Benvolgut/da,

Em dic Maria Barrios Pérez, soc estudiant de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Actualment, estic cursant quart del grau de Pedagogia. Em poso en contacte amb tu per sol·licitar la teva ajuda com expert/a en el tema que estic investigant en el meu Treball de Fi de Grau.

El tema de recerca en el que treballo són les Competències Bàsiques d'Ocupabilitat dins l'àmbit educatiu. En concret estic duent a terme un estudi de cas en una escola del municipi de Cerdanyola del Vallès on el que pretenc és saber si aquesta escola treballa les competències bàsiques d'ocupabilitat durant l'etapa educativa de secundària obligatòria (des de 1r a 4t de l'ESO), en concret, aquelles competències que s'engloben en el Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS. Les competències principals d'aquest model són les següents: autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació, flexibilitat i finalment, responsabilitat.

Així doncs, l'objectiu de la recerca és: Conèixer la importància que li atorga el Col·legi Montserrat a les competències bàsiques d'ocupabilitat durant el desenvolupament personal i professional de l'alumnat de l'ESO.

Per recollir la informació necessària per dur a terme aquesta recerca de caire mixta, he elaborat dues entrevistes semiestructurades amb preguntes obertes diferenciades segons l'agent educatiu al qual van destinades, una a la pedagoga/psicopedagoga del centre i l'altre al professorat. Així com, un qüestionari amb preguntes obertes i tancades destinat a l'alumnat que cursa l'etapa educativa de secundària obligatòria (des de 1r d'ESO a 4t d'ESO).

L'entrevista destinada a la pedagoga del centre, pretén recollir informació estructurada en quatre blocs en base als objectius preestablerts de la recerca:

1. Bloc de les funcions de la psicopedagoga dins l'escola
2. Bloc de l'orientació professional
3. Bloc de les competències bàsiques d'ocupabilitat
4. Bloc per afegir altres qüestions importants i destacables de la psicopedagoga

Per altra banda, l'entrevista destinada al professorat, la informació està estructurada en quatre blocs en base als objectius preestablerts de la recerca:

1. Bloc de la informació genèrica del professor
2. Bloc de l'orientació professional
3. Bloc de les competències bàsiques d'ocupabilitat
4. Bloc per afegir altres qüestions importants i destacables del professorat

I finalment, el qüestionari destinat a l'alumnat, la informació està estructurada en tres blocs en base als objectius preestablerts de la recerca:

1. Bloc de les dades personals
2. Bloc de les competències bàsiques d'ocupabilitat
3. Bloc del Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS
4. Bloc de les característiques del centre

M'adreço a vosaltres per demanar-vos la col·laboració com a persones expertes en aquesta temàtica perquè em doneu l'opinió sobre l'instrument que he elaborat, valorant cadascuna de les preguntes amb els següents criteris:

1. Univocitat / claredat: grau en el que la pregunta permet una única interpretació del seu significat i és fàcilment comprensible.

2. Pertinença: Grau en que la pregunta recull i aporta informació sobre el tema d'estudi.

3. Importància: Grau en que la pregunta s'adreça a una qüestió clau o rellevant en relació al tema estudiat.

Marqueu el valor que considereu, essent 1 l'absència o el valor mínim d'aquella característica (poca claredat, poca pertinença, poca importància) i el 5 el valor màxim (molt clar, molt pertinent, molt important).

Si ho considereu oportú podeu fer suggeriments de modificació o incorporació d'altres temes o qüestions que siguin, des del vostre punt de vista pertinents i importants.

Moltes gràcies per la vostra col·laboració.

Cordialment, Maria Barrios Pérez.

Nom i cognoms:

Titulació:

Professió:

QÜESTIONARI A L'ALUMNAT:

Enunciat Pregunta 1:

Amb quin gènere t'identifiques?

- Femení
- Masculí
- Altres

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
1	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 2:

Entre quin interval d'edat et trobes?

- 12-13 anys
- 13-14 anys
- 14-15 anys
- 15-16 anys

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
2	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 3:

Quin curs estàs cursant?

- 1r ESO
- 2n ESO
- 3r ESO
- 4t ESO

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 4:

Abans de llegir la introducció del qüestionari, sabies el significat de les competències bàsiques d'ocupabilitat?

- Sí
- No

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
4	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 5:

A partir de la definició de la introducció o bé de la vostra coneixença, de l'1 al 5 com consideres que són d'importants treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat durant l'etapa educativa de secundària obligatòria (ESO)? (Sent l'1 poc important i el 5 molt important)

1 2 3 4 5

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 6:

Quina d'aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat consideres que treballes més dins el Col·legi Montserrat? (Pots triar les que creguis convenientes, no hi ha mínim ni màxim)

- **Autoorganització** (planificar, gestionar i desenvolupar una tasca sent conscient dels objectius d'aquesta per assolir-los amb èxit)
- **Construcció del projecte professional** (mirar cap el futur en relació amb l'àmbit professional, és a dir, reflexionar sobre la formació que es vol cursar i que aquesta s'adeqüi amb les necessitats i interessos de cadascú)
- **Presa de decisions i resolució de problemes** (ser capaç de prendre decisions, identificar els problemes i resoldre'ls de manera efectiva)
- **Treball en equip** (relació cordial amb els companys per arribar assolir l'objectiu comú que s'estableix)
- **Comunicació** (comunicar-se en els diversos contextos: personal, social i laboral, sigui oralment o per escrit)
- **Perseverança** (esforçar-se constantment a desenvolupar una tasca)
- **Flexibilitat** (adaptar-se a qualsevol canvi que pugui sorgir, afrontar diferents situacions)
- **Responsabilitat** (acceptar les obligacions personals i també, les compartides amb altres i fer-ho amb una certa coherència)
- Cap de les anomenades anteriorment

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
6	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 7:

De les competències esmentades anteriorment, independentment que creguis que les has treballat o no a l'escola, quina creus que tens més potenciada? (Pots triar les que creguis convenientes, no hi ha mínim ni màxim)

- **Autoorganització** (planificar, gestionar i desenvolupar una tasca sent conscient dels objectius d'aquesta per assolir-los amb èxit)
- **Construcció del projecte professional** (mirar cap el futur en relació amb l'àmbit professional, és a dir, reflexionar sobre la formació que es vol cursar i que aquesta s'adeqüi amb les necessitats i interessos de cadascú)

- **Presa de decisions i resolució de problemes** (ser capaç de prendre decisions, identificar els problemes i resoldre'ls de manera efectiva)
- **Treball en equip** (relació cordial amb els companys per arribar assolir l'objectiu comú que s'estableix)
- **Comunicació** (comunicar-se en els diversos contextos: personal, social i laboral, sigui oralment o per escrit)
- **Perseverança** (esforçar-se constantment a desenvolupar una tasca)
- **Flexibilitat** (adaptar-se a qualsevol canvi que pugui sorgir, afrontar diferents situacions)
- **Responsabilitat** (acceptar les obligacions personals i també, les compartides amb altres i fer-ho amb una certa coherència)
- Cap de les anomenades anteriorment

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
7	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 8:

En quina assignatura consideres que s'engloben totes aquestes competències o gairebé quasi totes? (Pots marcar com a màxim tres opcions)

- Llengua Catalana
- Llengua Castellana
- Llengua estrangera
- Matemàtiques
- Educació Física
- Educació Visual i Plàstica
- Ciències Socials: Geografia
- Cultura i Valors Ètics
- Tutoria

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
8	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 9:

Hi ha alguna altra assignatura no esmentada i que consideris que també engloba totes aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat ? Quina?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
9	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 10:

Sabries explicar la utilitat d'adquirir les competències bàsiques d'ocupabilitat anomenades anteriorment?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
10	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 11:

Creus que és importat treballar alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat no esmentada anteriorment?

- Si
- No
- No ho sé

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
11	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 12:

En cas afirmatiu, quina competència bàsica d'ocupabilitat afegiries?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
12	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Nom i cognoms:

Titulació:

Professió:

ENTREVISTA AL PROFESSORAT:

Enunciat Pregunta 1: De quin curs ets tutor/a?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
1	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 2: Quina assignatura imparteixes i a quins cursos?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
2	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 3: Dins l'assignatura que imparteixes, li atorgues importància a l'orientació professional?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 4: Tant si és afirmativa com negativa la pregunta anterior, pel que fa a l'orientació professional, consideres que és important treballar-la durant l'etapa educativa de secundària obligatòria?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
4	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 5: En cas afirmatiu, en quin sentit creus que és rellevant treballar- la?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 6: Què coneixes respecte a les competències bàsiques d'ocupabilitat?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
6	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 7: Consideres que les competències bàsiques d'ocupabilitat s'han de tenir en compte dins el currículum escolar i treballar-les en totes o gairebé totes les assignatures? Per què?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
7	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 8: Coneixes algun model que classifiqui les competències bàsiques d'ocupabilitat?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
8	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 9: Respecte a les següents competències bàsiques d'ocupabilitat: **autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació, perseverança, flexibilitat i responsabilitat** hi ha alguna que treballes dins l'assignatura que imparteixes o bé amb el grup classe de tutoria?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
9	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 10: En cas afirmatiu, a través de quines estratègies educatives les treballes, és a dir, de quina manera les potencies?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
10	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 11: Consideres important treballar alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat? Quina? I de quina manera la treballes?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
11	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 12: Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions d'interès que siguin útils per la meua recerca.

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
12	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Nom i cognoms:

Titulació:

Professió:

ENTREVISTA A LA PEDAGOGA DEL CENTRE:

Enunciat Pregunta 1: Quin és el teu paper com a pedagoga del centre?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
1	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 2: Treballeu l'orientació professional al centre durant l'etapa educativa de secundària? Si és així, de quina manera la treballeu o enfoqueu?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
2	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 3: Que entens per competències bàsiques d'ocupabilitat? Com les defineixes?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
3	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 4: Sota el teu criteri, quines competències bàsiques d'ocupabilitat consideres que són les més importants a treballar durant l'etapa educativa de la secundària obligatòria (des de 1r a 4t d'ESO)?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
4	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 5: Per quin motiu destagues aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 6: Pel que fa a l'escola/institut Col·legi Montserrat i concretament, a l'Educació Secundària Obligatòria es treballen les competències bàsiques d'ocupabilitat? Quines?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
6	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 7: En cas afirmatiu respecte la pregunta anterior, de quina manera es pretenen treballar aquestes competències bàsiques (tècniques, metodologia, etc.)?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
7	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 8: A l'escola s'implementa algun model en concret per treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
8	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 9: Coneixes quines són les vuit competències bàsiques que destaca el Model de Desenvolupament de Competències Bàsiques d'Empleabilitat (DCBE) del grup d'investigació IARS?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
9	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Enunciat Pregunta 10: Sabent que les competències del model anomenat anteriorment són: *autoorganització, construcció del projecte professional, presa de decisions i resolució de problemes, treball en equip, comunicació, perseverança, flexibilitat i responsabilitat*, quina opinió tens al respecte? Consideres que s'hauria de tenir en compte alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat més?

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
----------	----------	--	--	--	--	------------	--	--	--	--	-------------	--	--	--	--	-----------------------------

10	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

Enunciat Pregunta 11: Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions d'interès que siguin útils per la meua recerca.

*1 és el valor mínim i el 5 el valor màxim

Pregunta	Claredat					Pertinença					Importància					Observacions / suggeriments
11	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

Annex 7. Matriu Excel dels diferents instruments i tècniques de recollida d'informació

Matriu Excel: Qüestionari

Claredat												
Dades personals			Competències Bàsiques d'Ocupabilitat					Model DCBE grup IARS		Característiques del centre		
Jutges:	1	2	3	4	5	10	11	12	6	7	8	9
Jutge 1	1,00	0,75	1,00	1,00	0,75	0,75	1,00	1,00	0,75	0,75	0,75	0,50
Jutge 2	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,75	0,75
Jutge 3	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,50	1,00
Jutge 4	1,00	0	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0
Total	1,00	0,56	1,00	1,00	0,94	0,94	1,00	1,00	0,94	0,94	0,50	0,50
0,85			0,98					0,94		0,53		
0,82												

Pertinença												
Dades personals			Competències Bàsiques d'Ocupabilitat					Model DCBE grup IARS		Característiques del centre		
Jutges:	1	2	3	4	5	10	11	12	6	7	8	9
Jutge 1	1,00	0,75	0,75	1,00	0,75	0,75	1,00	1,00	0,75	0,75	0,75	0,25
Jutge 2	0,50	1,00	1,00	0,75	0,75	1,00	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	0,75
Jutge 3	0,50	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 4	0	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0
Total	0,50	0,94	0,94	0,88	0,88	0,94	1,00	1,00	0,88	0,94	0,69	0,50
0,79			0,94					0,91		0,59		
0,81												

Importància												
Dades personals			Competències Bàsiques d'Ocupabilitat					Model DCBE grup IARS		Característiques del centre		
Jutges:	1	2	3	4	5	10	11	12	6	7	8	9
Jutge 1	1,00	0,75	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,25
Jutge 2	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 3	0,50	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 4	0	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0
Total	0,56	0,94	1,00	0,94	0,94	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,75	0,50
0,83			0,98					1,00		0,66		
0,87												

Matriu Excel: Entrevista al tutor

Claredat												
	Informació genèrica		Orientació professional			Competències Bàsiques d'Ocupabilitat						Altres
Jutges:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Jutge 1	0,75	0,75	0,50	0,75	0,25	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Jutge 2	1,00	1,00	0,75	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 3	1,00	1,00	1,00	1,00	0,50	0,75	1,00	1,00	1,00	0,50	1,00	1,00
Jutge 4	1,00	0	0	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0	0	1,00	1,00
Total	0,94	0,69	0,56	0,88	0,69	0,88	0,94	0,69	0,69	0,56	0,94	0,94
		0,81			0,71						0,78	0,94
												0,81

Pertinença												
	Informació genèrica		Orientació professional			Competències Bàsiques d'Ocupabilitat						Altres
Jutges:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Jutge 1	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Jutge 2	1,00	1,00	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 3	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 4	1,00	0	0	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0	0	1,00	1,00
Total	0,81	0,56	0,69	0,94	0,88	0,88	0,94	0,69	0,69	0,69	0,94	0,94
		0,69			0,83						0,80	0,94
												0,82

Importància												
	Informació genèrica		Orientació professional			Competències Bàsiques d'Ocupabilitat						Altres
Jutges:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Jutge 1	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Jutge 2	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 3	0,50	0,75	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 4	1,00	0	0	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0	0	1,00	1,00
Total	0,81	0,63	0,69	0,94	0,88	0,94	0,94	0,69	0,69	0,69	0,94	0,88
		0,72			0,83						0,81	0,88
												0,81

Matriu Excel: Entrevista a la pedagoga

Claredat											
	Funcions pedagoga	Orientació professional		Competències Bàsiques d'Ocupabilitat						Altres	
Jutges:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Jutge 1		0,75	0,75	0,25	0,25	0,25	0,75	0,25	0,75	0,75	0,75
Jutge 2		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	0,75
Jutge 3		1,00	1,00	1,00	1,00	0,50	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00
Jutge 4		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0	1,00
Total		0,94	0,94	0,81	0,81	0,69	0,94	0,81	0,56	0,69	0,88
		0,94	0,94								0,88
											0,80

Pertinença											
	Funcions pedagoga	Orientació professional		Competències Bàsiques d'Ocupabilitat						Altres	
Jutges:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Jutge 1		0,50	0,75	0,75	0,75	0,25	0,75	0,25	0,75	0,75	0,75
Jutge 2		0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,50
Jutge 3		0,75	1,00	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 4		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0	1,00
Total		0,75	0,94	0,94	0,94	0,88	0,81	0,94	0,56	0,69	0,81
		0,75	0,94								0,81
											0,80

Importància											
	Funcions pedagoga	Orientació professional		Competències Bàsiques d'Ocupabilitat						Altres	
Jutges:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Jutge 1		0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,25	0,75	0,75	0,75
Jutge 2		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 3		0,50	1,00	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jutge 4		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0	0	1,00
Total		0,81	0,94	0,94	0,94	0,88	0,88	0,94	0,56	0,69	0,94
		0,81	0,94								0,94
											0,84

Annex 8: Ítems modificats a partir de la validació de continguts per experts

QÜESTIONARI		
Ítems:	Ítem realitzat abans de la validació:	Ítem corregit a través de la validació:
1	Amb quin gènere t'identifiques? - Femení - Masculí - Altres	Amb quin gènere t'identifiques? - Femení - Masculí - No binari
2	Entre quin interval d'edat et trobes? - 12-13 anys - 13-14 anys - 14-15 anys - 15-16 anys	Quina edat tens? - 12 anys - 13 anys - 14 anys - 15 anys - 16 anys
6	Quina d'aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat consideres que treballes més dins el Col·legi Montserrat? (Pots triar les que creguis convenients, no hi ha mínim ni màxim)	Quina o quines d'aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat consideres que treballes més dins el Col·legi Montserrat? (Pots triar les que creguis convenients, no hi ha mínim ni màxim)
8	En quina assignatura consideres que s'engloben totes aquestes competències o gairebé quasi totes? (Pots marcar com a màxim tres opcions)	En quina assignatura consideres que es treballen ja totes aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat o bé alguna d'elles? (Pots triar les que creguis convenients, no hi ha mínim ni màxim)
9	Hi ha alguna assignatura no esmentada i que consideris que també engloba totes aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat? Quina?	Aquest ítem desapareix perquè en l'ítem 8 es fa esment de totes les assignatures que el Col·legi Montserrat ofereix durant l'etapa educativa obligatòria de secundària.
Nou ítem	Apareix un nou ítem que en el qüestionari definitiu és l'ítem numero 8 i, per tant, hi ha una modificació a la numeració dels ítems, on es pregunta el següent: De l'1 al 5, com consideres d'important treballar a l'escola les competències esmentades anteriorment? (Sent l'1 poc important i el 5 molt important)	

	Competències Bàsiques d'Ocupabilitat:	1	2	3	4	5
	Autoorganització					
	Construcció del projecte professional					
	Presa de decisions i resolució de problemes					
	Treball en equip					
	Comunicació					
	Perseverança					
	Flexibilitat					
	Responsabilitat					

ENTREVISTA TUTOR		
Ítems:	Ítem realitzat abans de la validació:	Ítem corregit a través de la validació:
3	Dins l'assignatura que imparteixes, li atorgues importància a l'orientació professional?	Dins l'assignatura que imparteixes, dediques temps a l'orientació professional?
4	Tant si és afirmativa com negativa la pregunta anterior, pel que fa a l'orientació professional, consideres que és important treballar-la durant l'etapa educativa de secundària obligatòria?	Pel que fa a l'orientació professional, consideres que és important treballar-la durant l'etapa educativa de secundària obligatòria? En cas afirmatiu, quines tècniques o continguts són més adients per treballar-la?
5	En cas afirmatiu, en quin sentit creus que és rellevant treballar-la?	Aquest ítem s'ha unit amb el ítem 4.
10	En cas afirmatiu, a través de quines estratègies educatives les treballes, és a dir, de quina manera les potencies?	A través de quines estratègies educatives les treballes, és a dir, de quina manera les potencies?

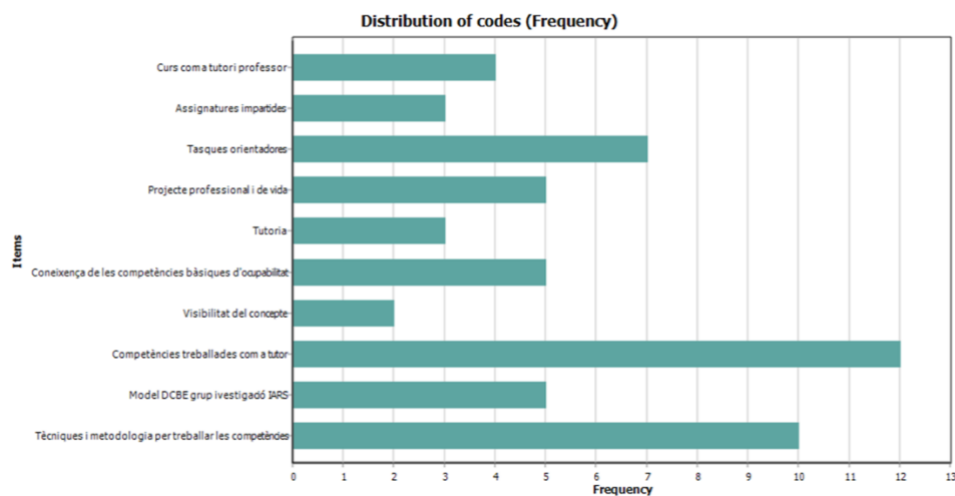
11	Consideres important treballar alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat? Quina? I de quina manera la treballes?	Consideres important treballar alguna altra competència bàsica d'ocupabilitat? Quina? Les treballes d'alguna manera? Com?
12	Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions d'interès que siguin útils per la meva recerca.	Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions que consideris que puguin ser d'interès per la meva recerca.

ENTREVISTA PEDAGOGA		
Ítems:	Ítem realitzat abans de la validació:	Ítem corregit a través de la validació:
1	Quin és el teu paper com a pedagoga del centre?	Quines són les funcions que desenvolupes com a pedagoga dins del centre?
2	Trebal·leu l'orientació professional al centre durant l'etapa educativa de secundària? Si és així, de quina manera la trebal·leu o enfoqueu?	Com trebal·leu l'orientació professional durant l'etapa educativa de secundària?
3	Que entens per competències bàsiques d'ocupabilitat? Com les defineixes?	Que entens per competències bàsiques d'ocupabilitat?
6	Pel que fa a l'escola/institut Col·legi Montserrat i concretament, a l'Educació Secundària Obligatòria es treballen les competències bàsiques d'ocupabilitat? Quines?	Les competències bàsiques d'ocupabilitat que has destacat com més importants són les que es treballen al centre? A l'escola s'implementa algun model en concret per treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat?
7	En cas afirmatiu respecte la pregunta anterior, de quina manera es pretenen treballar aquestes competències bàsiques (tècniques, metodologia, etc.)?	De quina manera trebal·leu aquestes competències bàsiques d'ocupabilitat (tècniques, metodologia, etc.)?
8	A l'escola s'implementa algun model en concret per treballar les competències bàsiques d'ocupabilitat?	Aquest ítem desapareix perquè s'entén que quan respongui la pregunta 7, ja es farà esment com les treballen i si fan servir algun model concret.
11	Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions d'interès que siguin útils per la meva recerca.	Un cop finalitzada l'entrevista, deixo aquest últim espai per afegir altres qüestions que consideris que puguin ser d'interès per la meva recerca.

Annex 9. Categorització de dades qualitatives

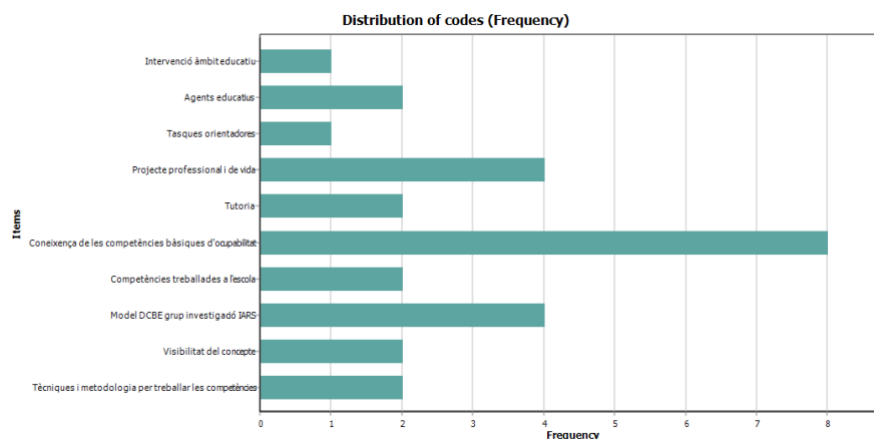
Entrevista al professorat:

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Informació genèrica				
• Curs com a tutor i professor	4	7,1%	1	100,0%
• Assignatures impartides	3	5,4%	1	100,0%
Orientació professional				
• Tasques orientadores	7	12,5%	1	100,0%
• Projecte professional i de vida	5	8,9%	1	100,0%
• Tutoria	3	5,4%	1	100,0%
Competències Bàsiques d'Ocupabilitat				
• Coneixença de les competències bàsiques d'ocupabilitat	5	8,9%	1	100,0%
• Visibilitat del concepte	2	3,6%	1	100,0%
• Competències treballades com a tutor	12	21,4%	1	100,0%
• Model DCBE grup investigació IARS	5	8,9%	1	100,0%
• Tècniques i metodologia per treballar les competències	10	17,9%	1	100,0%

Entrevista a la pedagogia:

	Count	% Codes	Cases	% Cases
Funcions pedagoga				
• Intervenció àmbit educatiu	1	3,6%	1	100,0%
• Agents educatius	2	7,1%	1	100,0%
Orientació professional				
• Tasques orientadores	1	3,6%	1	100,0%
• Projecte professional i de vida	4	14,3%	1	100,0%
• Tutoria	2	7,1%	1	100,0%
Competències Bàsiques d'Ocupabilitat				
• Coneixença de les competències bàsiques d'ocupabilitat	8	28,6%	1	100,0%
• Competències treballades a l'escola	2	7,1%	1	100,0%
• Model DCBE grup investigació IARS	4	14,3%	1	100,0%
• Visibilitat del concepte	2	7,1%	1	100,0%
• Tècniques i metodologia per treballar les competències	2	7,1%	1	100,0%

Annex 10: Pla de treball - Cronograma de la calendarització de les tasques

CALENDARITZACIÓ DE LES TASQUES	2021								2022																											
	Novembre				Desembre				Gener				Febrer				Març				Abril				Maig				Juny							
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
1r evidència:																																				
Concretar la temàtica del TFG																																				
Visualitzar diferents articles en relació amb la temàtica																																				
Seleccionar els articles d'interès																																				
Concreció del tipus de TFG																																				
Establir objectius generals i específics																																				
Elaborar l'índex del marc teòric																																				
Tutoria per aclarir dubtes																																				
Elaborar el pla de treball (Cronograma)																																				
Redactar l'esborrany de la introducció																																				
Redactar l'esborrany del marc teòric																																				
Pensar i redactar la metodologia que pretenc seguir																																				
Fer esment de les referències bibliogràfiques																																				

[illegible]

[illegible]